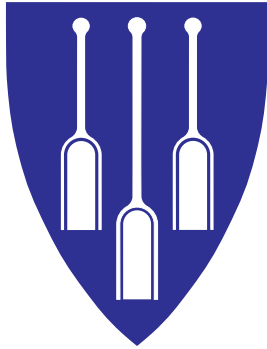

Budsjettdokument for Lom kommune

Gjestfri og nyskapande

Innhold:

Del 1 - Bakgrunn	3
Del 2 - Forslag til tiltak	10
Del 3 - Budsjettforslag	34
Del 4 - Politisk behandling	46
Del 5 - Vedtekte budsjett	50

Biletet i toppen er frå Meadalen med utsikt over Vårdalen.

Foto: Merete Byroygard

Lom kommune
Midtgard
2686 Lom
Telefon: 6121 7300
Epost: post@lom.kommune.no
<http://www.lom.kommune.no>

Lom kommune Budsjett 2015 Økonomi- og handlingsplan 2016-2018

<u>Del 1</u>	<u>Bakgrunn for budsjettet</u>	<u>3</u>
1.1	Vurdering frå administrasjonssjefen	3
1.2	Overordna styringssignal og utvikling	4
1.3	Overordna mål og strategiar	6
1.4	Handlefridom i økonomien - prioriteringar	7
1.5	Budsjettprosessen	9
1.6	Målsetjing med budsjettarbeidet	9
1.7	Føresetnader for budsjettet	9
<u>Del 2</u>	<u>Forslag til tiltak frå tenesteområda</u>	<u>10</u>
2.1	Staben til administrasjonssjefen	10
2.2	Støttefunksjonen	11
2.3	Loar skule	13
2.4	Garmo oppvekstsenter	15
2.5	Lom ungdomsskule	17
2.6	Loar barnehage	19
2.7	Miljø, teknisk, næring	21
2.8	Helse og velferd	25
2.9	Institusjonsbasert omsorg	28
2.10	Heimebasert omsorg	31
<u>Del 3</u>	<u>Administrasjonssjefen sitt forslag</u>	<u>34</u>
3.1	Prioriteringar og innsparingar i budsjettforslaget	34
3.2	Kraftinntekter og signal om utbytte frå Eidefoss	36
3.3	Innstilling frå administrasjonssjefen	36
<u>Del 4</u>	<u>Politisk behandling</u>	<u>46</u>
4.1	Behandling i formannskapet - første gang	46
4.2	Behandling i formannskapet - andre gang	47
4.3	Kommunestyret sitt vedtak	49
<u>Del 5</u>	<u>Vedteke budsjett i tal</u>	<u>50</u>
5.1	Investeringar og finansiering	50
5.2	Driftsbudsjett	51
5.3	Utvikling i lånegjeld	52
5.4	Fondskapital	52
5.5	Bruk av næringsfond	52

Del 1 Bakgrunn for budsjettet

1.1 Vurdering frå administrasjonssjefen

For første gong på fleire år blir framlegg til budsjett lagt fram etter ein administrativ prosess. Det har ført til at budsjettprosessen har vore annleis organisert. Administrasjonen handterer dette etter oppdrag og føresetnad gjeve av formannskapet. Formannskapet avklara og at det ikkje var aktuelt å endre eigedomsskatten utover det som alt er etablert. Utover det var det ikkje lagt føringar utanom det som ligg i økonomiplanen.

På nytt finn eg det rett å kommentere forventningsnivået i høve kommunale tenester og slik det blir presentert av regjeringa. Dette er ein årleg repetisjonsøving på den måten at situasjonen for kommunen ikkje samsvarer med det som blir kommunisert frå overordna myndigheit, og at dette i neste omgang skaper urealistiske forventingar lokalt. Dette må rett nok korrigerast for reduksjon i folketal, og endring i demografi, som gjer at desse faktorane også fører til eit anna grunnlag enn forutsett.

Administrasjonen har arbeidd for å få til ei budsjettbalanse som i mindre grad enn tidlegare år er basert på generelt kutt («ostehøvelmetoden»). Det har berre i noko grad lykkast i og med at det i framlegget er lagt inn eit generelt kutt på 1 % på driftsrammene til tenesteområda. Dette kan vera ein konsekvens av redusert handlefridom. Det er fortsatt slik at lågare innbyggjartal fører til reduserte overføringar frå staten. Det er og slik at det er grunn til å følgje nøye med på utviklinga i skatteinntekter. Nivået for 2014 blir vidareført som grunnlag i 2015. I skrivande stund ser grunnlaget for 2014 til å bli lågare enn forutsett.

Av strukturendringar er det berre nedlegging av skulen i Garmo som går inn under den kategorien. Framlegget er ein naturleg konsekvens av prosessen knytt til vedtaka om vurdering og premissar for skulesaka som kommunestyret har gjort vedtak om. Effekten for 2015 gjeld da berre for «haustskuleåret».

72 % av driftsinntektene til kommunen er bunde opp i løn og sosiale utgifter. Det er derfor utover utgifter til løn avgrensa handlingsrom for reduksjon i driftsbudsjettet. Utover dette har det vore ein nøye gjennomgang av andre driftsutgifter.

Netto driftsresultat er budsjettert med 1 % for 2015. Dette er ikkje i tråd med målsetninga om netto driftsresultat på 3 %. Men det er likevel ei kraftig forbetring i høve budsjettet for 2014 som var budsjettert med negativt netto driftsresultat med 4 %. Driftsnivået er likevel framleis for høgt og kommunen må vera budd på å halde fram med strukturendringar og stram prioritering av driftsoppgåver.

I økonomiplanperioden er det lagt inn nokre store investeringstiltak som vart kommentert særskilt i førre budsjett. Det gjeld helsesenter og symjebasseng.

Prioritering av «sjølvfinansierande» investeringstiltak som oppgradering/investering i VAR-området og utleigebustader har derfor vore gjort som utgangspunkt for investeringsbudsjettet.

Administrasjonen har vore i sterk tvil om helsesenter og symjebasseng skulle foreslåast som tiltak i 2015, eller om dei skulle utsettast i økonomiplanperioden. Det er grunngeve med at tiltaka svekkar driftsbalansen i kommunen og aukar lånegjelda. Vurdering av om tilrettelegginga kan gjerast i regi av ny kommune som følge av endra kommunestruktur har og vore gjort. Kan det t.d. bli slik at behov for symjeopplæring og etterspurnad etter helsesentertenester kan dekkjast av andre nåverande kommunar? Er det t.d. godt nok å få desse tenestene frå andre kommunar som t.d. Skjåk. Det betyr ei reisetid for våre innbyggjarar. Ved ei strukturendring vil dette vera av dei ufordringane og avklaringane ein uansett vil stå framfor. Det at tiltaka etter ei totalvurdering blir foreslått lagt inn i 2015 er grunngeve med at prosess for planlegging nærast er slutført, og at det langt på veg er tatt høgde for dette i gjeldande økonomiplan. Det viktigaste er likevel at kommunen sjølv sagt har eit ynskje om å legge tilboda knytt til desse tiltaka til rette for både tilsette og innbyggjarar elles. Men konsekvensen er at lånegjelda aukar og at handlefridomen i drift blir tilsvarande svekka.

Med dette utgangspunktet vil administrasjonssjefen forutsette at kommunen berre unntaksvis og etter særleg streng prioritering gjer nye løyvingar til drift og investering som svekkar budsjettbalansen i løpet av eit driftsår. Det er særdeles viktig å halde ein stø kurs i høve dette for å få forutsett utvikling i lånegjeld og å bygge opp naudsynte fondsreserver.

Av strukturelle endringar og utfordringar elles, må kommunereformen nemnast. Usikkerheit knytt til framtidig inntektssystem for kommunane og korleis kommunane blir er definitivt til stades. Det er sannsynleg at mindre kommunar og distriktskommunar ikkje vil koma styrka ut i høve desse rammevilkåra i komande år. Det blir fort da eit spørsmål om kor lenge ein vil vera i stand til å møte denne utviklinga med effektivisering og praksis- og tilbodsending. Tilstrekkeleg avklaring på dette er viktig for å få eit grunnlag for å organisere og tilrettelegge tenester og oppgåver kommunen skal løyse og legge til rette for våre innbyggjarar og samarbeidspartar elles.

Finansminister
Siv Jensen la fram forslaget
til statsbudsjett
8. oktober 2014.
Foto: Finansdepartementet

1.2 Overordna styringssignal og utvikling

1.2.1 Viktige prioriteringar i statsbudsjettet

Her er eit utdrag frå kapitlet om kommuneøkonomi i statsbudsjettet for 2015:

”En robust og forutsigbar kommuneøkonomi er viktig for at kommunene skal kunne ivareta sine oppgaver. Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2015 legger til rette for at kommunene og fylkeskommunene kan tilby flere og bedre tjenester. Opplegget gir rom for økt velferd for pleietrengende, et mer tilgjengelig barnehage tilbud og mer kunnskap i skolen.

Regjeringen mener samtidig at det er rom for mer effektiv ressursbruk i sektoren. Dersom kommunene og fylkeskommunene klarer å effektivisere, vil tjenestetilbudet kunne styrkes ut over det som følger av inntektsveksten.

Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2015 innebærer en realvekst i samlede inntekter på 6,2 mrd. kroner regnet fra anslått inntektsnivå i 2014 i Revidert nasjonalbudsjett 2014.”

”Innenfor veksten i frie inntekter er enkelte formål særskilt ivarettatt. Av veksten for kommunene begrunnes 200 mill. kroner med en styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 200 mill. kroner med kommunale tjenester innenfor rus og psykisk helse og 100 mill. kroner med et mer fleksibelt barnehageopptak.”

”I tillegg til veksten i frie inntekter legger Regjeringen til rette for flere og bedre tjenester innenfor en rekke kommunale ansvarsområder. Innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene foreslår Regjeringen bl.a. 300 mill. kroner til brukerstyrt personlig assistanse og at det kan gis tilsagn om 2 500 plasser innenfor investeringstilskuddet til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Regjeringen foreslår 112 mill. kroner til innføring av et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling i barnehagen for familier med lav inntekt. Innen skolesektoren foreslår Regjeringen en investeringsramme på 3 mrd. kroner innenfor rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg.”

1.2.2 KS si uttale til statsbudsjettet

Statsbudsjettet: ”Behov for forbedringer”

8 oktober la regjeringa fram forslaget til statsbudsjett for 2015. Her er eit utdrag frå den første reaksjoenen til KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) sin styreleiar:

”- Regjeringen følger opp det den har varslet. Men vi håper på forbedringer særlig på klima, inkludering og pleie og omsorg før et endelig budsjett vedtas i Stortinget, sier KS-leder Gunn Marit Helgesen.

Helgesen er fornøyd med at regjeringen foreslår å øke de frie inntektene med 4,4 milliarder kroner, omtrent som varslet i kommuneproposisjonen i vår.

- Det meste av økningen i de såkalt frie midlene er jo bestemt av nærmest automatiske utgiftsøkninger som følge av endringer i befolkningen. Når disse utgiftsøkningene er justert noe ned, regner jeg med at det har vært fristende i budsjett diskusjonene i regjeringen å redusere inntektene tilsvarende. Regjeringen skal ha ros for at den da har prioritert velferdstjenestene i kommunene, sier Helgesen.

Det betyr at veksten i kommunesektorens frie inntekter dekker noe mer enn en ren videreføring av kommunesektorens tjenester neste år og økte pensjonskostnader. Men det er også helt nødvendig, ifølge KS-lederen.

- Kommunene melder om sterk vekst i kostnadene som følge av økte behov, særlig innen helse og omsorg, barnevern og sosiale tjenester. Disse behovene vokser klart sterkere enn befolkningsveksten, og dette vil fortsette også i 2015. Derfor er det skuffende at regjeringen strammer inn i ordningen for ressurskrevende tjenester. Våre medlemmer har også en klar frykt for at den nye lovfestede retten til brukerstyrt personlig assistent er klart underfinansiert i 2015.

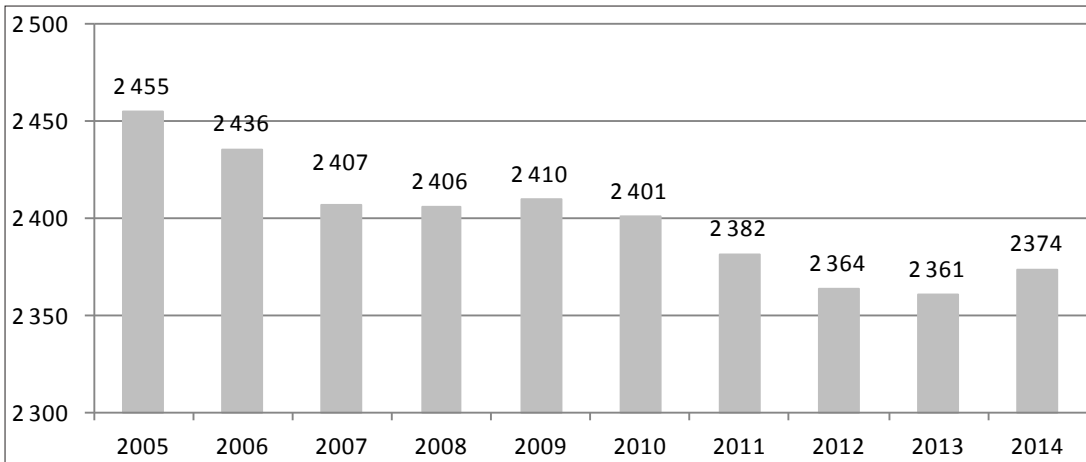
Utfordringer for Stortinget

KS-lederen viser til flere felter der hun forventer forbedringer gjennom budsjettforhandlingene i Stortinget. I tillegg til helse og omsorg, gjelder det særlig på to områder: klima og integrering.”

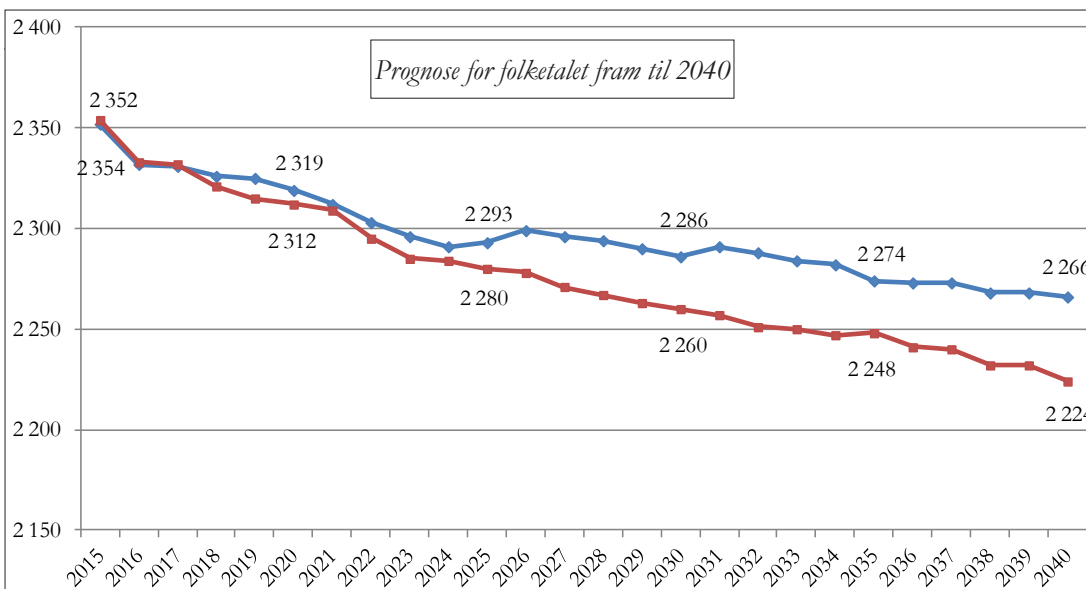

Gunn Marit Helgesen,
styreleiar i KS.
Foto: KS

1.2.3 Utvikling i folketallet

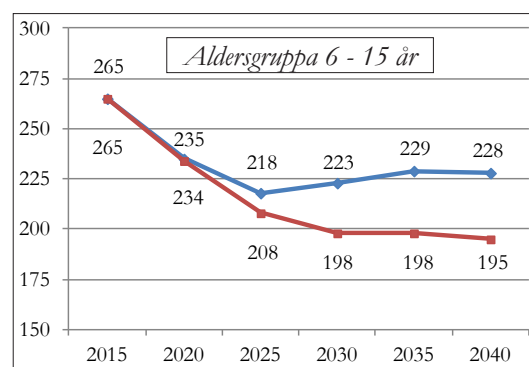
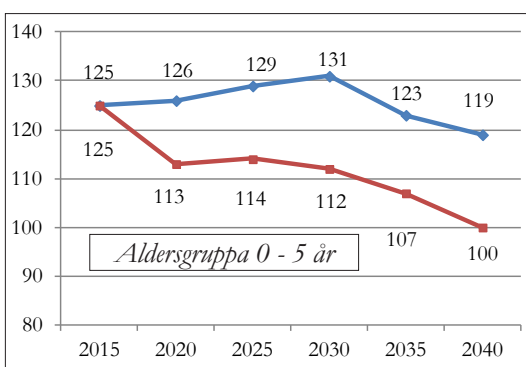

Folketalet i Lom kommune ved utgangen av året fra 2005 til 2013, og ved utgangen av 3. kvartal 2014. (Kjelde: SSB)

Prognosen er basert på dei to alternativa "middels nasjonal vekst" og "sterk aldring". (Kjelde: SSB)

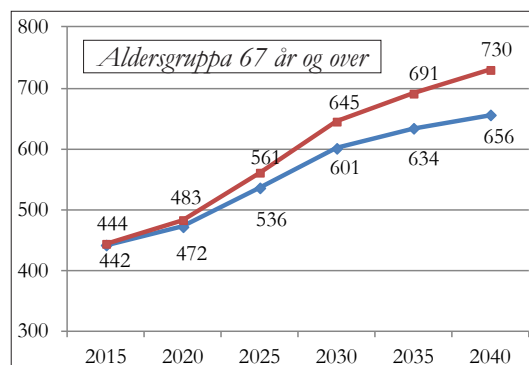
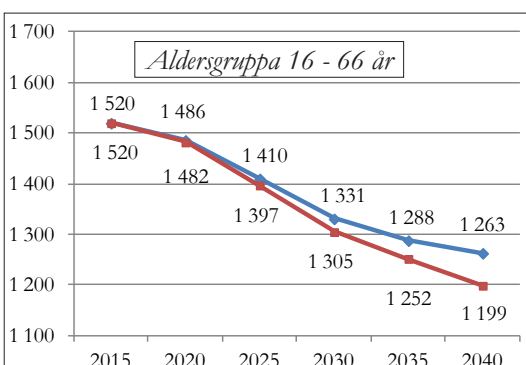
- ◆ Middels nasjonal vekst
- Sterk aldring

Prognoser for folketallet i Lom fra 2015 til 2040 fordelt på aldersgrupper.

Prognosane er baserte på dei to alternativa "middels nasjonal vekst" og "sterk aldring". (Kjelde: SSB)

- ◆ Middels nasjonal vekst
- Sterk aldring

1.3 Overordna mål og strategiar

1.3.1 Balansert målstyring (BMS)

Resultatleing er ein leiarfilosofi

som er basert på at politikarar, administrasjonssjef, leiarar og tilsette har dei same klart definerte måla og resultatkrava. Det skal vera stor fridom i korleis ein skal nå måla.

Kva meir er Balansert målstyring?

- Ein set fleire område i sentrum, ikkje berre økonomi.
- Lom har sett brukar, medarbeidar, økonomi, samhandling mellom politikk og administrasjon og læring og fornying i sentrum.
- Som hjelpemiddel er det laga målekart som fortel kva ein set fokus på innan kvart område.
- Kommunemålekartet er det overordna målekartet, og seier kva som skal målast totalt og for kvart tenesteområde.
- Målekarta skal vera forankra og aksepterte i heile organisasjonen.
- KS sine brukar- og medarbeidar-undersøkingar skal brukast som hjelpemiddel i resultatmålingane.
- BMS vil gje grunnlag for dialog mellom politikarar og administrasjonssjef, mellom administrasjonssjef og leiargruppe og mellom dei einskilde leiarane og deira tilsette. Dette vil gje grunnlag for ein brei medverknad frå heile organisasjonen i arbeidet mot felles mål.
- Ein flatare organisasjonsmodell med stor bruk av delegering gjer det naudsynt med eit anna styringssystem.

1.3.2 Kommunemålekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Noreg res 2013	Lom		
				Mål 2013	Res 2013	Mål 2014
Økonomi	Økonomi- styring og drift	Brutto driftsresultat	1,3 %	1,6 %	0,3 %	-0,7%
		Netto driftsresultat	8,0 %	6,3 %	3,0 %	3,0%
	Finansiell styring	Eigekapitalprosent	36,0 %	31,5 %	30,0 %	30,0%
		Langsiktig gjeld i % av driftsinntekter	230%	199%	212%	245%
	Likviditets- styring	Liquiditetsgrad 1	3,4	2,4	3,4	3,4
Arbeidskapital i % av driftsinntekter		34,0 %	31,8 %	34,0 %	32%	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt, kva grad er du nøgd med næraste leiar	4,8	4,8	4,7	4,7
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala	4,3	4,1	4,3	4,3
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte	4,9	5,1	4,9	5,1
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig	4,9	5,3	5,0	5,0
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	2,5 %	2,8 %	2,0 %	2,0 %
		Sjukefråvær langtid	3,9 %	3,5 %	3,0 %	3,0 %
		Svarprosent medarbeidarundersøking	83%	55%	80%	80 %
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,9	4,9	4,6	4,9
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseheving?	4,3	4,5	4,3	4,5

Karakterskala i medarbeidarundersøkingane går frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

1.4 Handlefridom i økonomien - prioriteringar

1.4.1 Endringar i tilskot frå staten

Auka i dei frie inntektene til kommunesektoren er på 3,9 milliardar kroner. Sentrale styremakter har i sitt budsjettforslag lagt opp til ei styrking av:

- Helsestasjons – og skulehelsetenesta
- Rusomsorg og psykisk helse
- Fleksibelt barnehageopptak

Føringane i statsbudsjettet er ikkje øymerka og er frie midlar. Det er gjort vurderingar av desse føringane utan at det er særskilt lagt inn som auke på dei nemnde områda. Det er m.a. ut i frå at gjeldande ressursar er tilstrekkelege ut i frå ei totalvurdering.

	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Endring
Skatt på inntekt og formue	-44 203 000	-47 154 000	-2 951 000
Statleg rammeoverføring	-72 775 000	-71 664 000	1 111 000
Inntektsutjamningstilskot	-12 224 000	-11 712 000	512 000
Skjøntilskot	-500 000	-700 000	-200 000
Sum tilskot frå staten	-129 702 000	-131 230 000	-1 528 000

Samhandlingsreforma

Frå 2015 er det ikkje lenger kommunal medfinansiering i samband med samhandlingsreforma. For Lom kommune er det dermed trekt ut frå rammeoverføringane kr 3 104 000. For 2013 var vår betaling på kr 2 630 000, men noko høgare i 2014. Hittil pr. 17.11.2014 har vi bokført kr 2 500 000. Regjeringa har valt det uttrekksalternativet som får størst inntektsreduksjon for kommunane.

Legg vi til uttrekket til auke i rammeoverføringar, får vi ei auke på kr 4 630 000.

Endringar i kontantstøtte (usikker konsekvens for barnehage)

Det blir trekt ut 405 millionar frå rammetilskotet til kommunane knytt til forventa nedgang i etterspørsel etter barnehageplassar som fylgje av endringar i kontantstøtta.

Ressurskrevjande tenester og brukarstyrt personleg assistanse

Innslagspunktet for tilskot til denne ordninga blir auka, det vil si at kostnadene må vera meir enn kr 1 080 000. Auka i innslagspunkt er større enn lønsveksten, slik at vi får ei negativ effekt for kommunen på grunn av denne endringa.

Regjeringa legg opp til at dei frie inntektene blir auka med 300 mill. kroner for rett til brukarstyrt personleg assistanse (BPA) for personer under 67 år: dette er tenkt for dei med stort og langvarig behov for personleg assistanse. I forslaget om rett til BPA, skal avlasting og støttekontakt inkludert. Det er svært usikre anslag for kor mange som vil koma innanfor ordninga. KS har gjort berekningar som syner at utgiftene kan komma opp i 800 millionar, og er derfor bekymra for om det er teke nok omsyn til veksten i tal personar dette omfattar.

Barnevern

Øymerka tilskot blir foreslått vidareført på same nivå i budsjettet for 2015, framleis fordelt til kommunane gjennom Fylkesmannen. Det er prosess med overføring av statlege oppgåver på barnevernsområdet til kommunane. Ein forventar at statlege ressursar fylgjer med oppgåvene som blir overført. Veksten i kostnadane for heimebaserte tiltak i barnevern er eit ynskje i faglig retning mot tidlig innsats der barnet bor. KS vil arbeide for å sikre nok ressursar for oppgåvene.

Integrering og flyktingar

Integreringstilskotet blir auka med 4 %. Dette er ei auke på 1 % ut over vanlig prisstigning. Tilskotet til utleigebustader blir auka med 50 mill., men sammenlignet med tilleggsløyving i revidert nasjonalbudsjett for 2014, er det en reduksjon.

Flaum- og skredsikring

I statsbudsjettet er det lagt inn ei ramme på kr 204 millionar til flom- og skredsikring. Tilsvarande beløp i 2015 var på kr 214 millionar på landsbasis.

Rentekompensasjon symjeanlegg

Lom kommune har ei ramme på i underkant av kr 7 millionar, som rentekompensasjon til skule- og symjeanlegg blir gjeve ut i frå.

Dette avsnittet er ikkje ei fullstendig utgreiing av statsbudsjettet, Vi viser derfor til meir fullstendig informasjon om statsbudsjettet for 2015 på nettstaden til KS (www.ks.no).

1.4.2 Samla driftsinntekter og utvikling i løns- og pensjonsutgifter

	Rekneskap		Budsjett		Budsjett	
	2013	Prosent	2014	Prosent	2015	Prosent
Sum driftsinntekter	232 017 499	100%	206 955 521	100%	207 918 702	100%
Lønnsutgifter	124 604 155	54%	123 801 878	60%	123 946 980	60%
Sosiale utgifter	25 735 057	11%	27 679 529	13%	25 666 817	12%

Tabellen over syner løn og sosiale utgifter i forhold til sum driftsinntekter. Ein ser at sosiale utgifter har ein høgare del av utgiftene dei åra det er hovudoppgjer i lønnsforhandlingane.

1.4.3 Øyremerka tilskot

Det er få øyremerka tilskot til kommunane. Det er derfor verdt å nemne tilskotet til styrking av barnevern, som ein kan søkja på gjennom fylkesmannen.

1.4.4 Kraftinntekter

	Buds(end) 2014	Budsjett 2015	Endring
Konsesjonskraft			
Kjøp	4 500 000	4 500 000	0
Sal av konsesjonskraft	-10 100 000	-10 350 000	-250 000
Sal av konsesjonskraft - netto	-5 600 000	-5 850 000	-250 000

1.4.5 Eigedomsskatt

Lom kommune har eigedomsskatt på eigedomar på Fossbergom og på «Verker og bruk». Grunnlaget for utskriving av eigedomsskatt på kraftanlegg, som kjem inn under gruppa «Verker og bruk» er fastsett av staten. Nytt frå 2015 er at Smådøla kraftanlegg kjem inn under grunnlaget for berekning av eigedomsskatt. Fastsetting av grunnlaget vart noko høgare enn det som har vore signalisert tidlegare, der vi har nytta kr 500 000 som eigedomsskatt. Eigedomsskatten for dette anlegget vart kr 700 000.

	Buds(end) 2014	Budsjett 2015	Endring
Eigedomsskatt			
Eigedomsskatt verker og bruk	-3 503 129	-4 208 000	-704 871
Eigedomsskatt annan fast eigedom	-1 725 000	-1 725 000	0
Sum eigedomsskatt	-5 228 129	-5 933 000	-704 871

Kommunestyret kan gjera vedtak om endring av sats og botnfradrag.

1.5 Budsjettprosessen

I motsetnad til tidlegare år, har budsjettprosessen vore administrativ. Administrasjonssjefen skal legge fram budsjettforslag for formannskapet.

Ei arbeidsgruppe har vore i arbeid. Gruppa har vore: Tillitsvald Johanne Hellebergshaugen, administrasjonssjef Ola Helstad, Herdis Kvamme Repp (representant for skule og barnehage), Øyvind Sødal (MTN), Bjørn Bakke (HV), Knut Arne Olstad (PLO), Karl Viggo Waldersløw (Støttefunksjonen), Torgeir Holø (Støttefunksjonen) og Egil Haug (Støttefunksjonen).

1.6 Målsetjing med budsjettarbeidet

- Oppretthalde nødvendig tenestetilbod
- Prioritering av lovpålagde oppgåver
- Imøtekoma målsettingar i overordna planer og vedtak
- Netto driftsresultat på minimum 3 %.

1.7 Føresetnader for budsjettet

- Årslønsvekst: 3,5 % (Prognose SSB), overheng 2 % (KS), 0,5%(lokal vurdering) – tillegg løn verknad for 2015: 2 %.
- Ordinær pensjonskostnader KLP: 18,3 % (2014: 20%)
- Ordinære pensjonskostnader STP: 11,55 %. (2014: 12,25%)
- Kostnader til AFP: Kr 640 000
- Arbeidsgjevaravgift: 6,4 %.
- KS prognosemodell vert nytta til vurdering av frie inntekter (skatt og rammetilskot).
- Innskotsrente i samsvar med gjeldande rente oktober 2014
- Lånerente i samsvar med gjeldande rente oktober 2014.
- Avdrag basert på nedbetalingsplan frå långevar.
- Utbytte frå AS Eidefoss: kr 6 600 000.
- Bruk av konsesjonskraftinntektene til driftsføremål kr 5 850 000.
- Vidareføring av opphavleg budsjett 2014, med justering av vedtekne endringar.
- Middel til lønsjustering: 425 000

Del 2 Forslag til tiltak frå tenesteområda

2.1 Staben til administrasjonssjefen

2.1.1 Nøkkeltal for skulane

KOSTRA-tal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Netto driftsutgifter til grunnskulesektor per innbyggjar 6-15 år	109 211	121 427	127 741	126 547	116 192	114 248	108 880	98 418
Netto driftsutgifter til skulefritidsordning, per innbyggjar 6-9 år	1 606	2 881	3 396	5 031	1 500	4 099	3 491	3 571
Netto driftsutgifter til skulelokale, per innbyggjar 6-15 år	20 090	21 075	21 665	19 623	17 843	18 077	17 738	15 829
Netto driftsutgifter til skuleskyss, per innbyggjar 6-15 år	4 108	4 371	4 556	6 645	4 190	3 516	3 235	1 975
Andel elevar i grunnskulen som får spesialundervisning, prosent	5,3	4,8	5,6	5,4	3,1	10,1	7,7	8,4
Timer spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt	12,9	14,0	15,2	15,6	11,9	19,3	17,4	17,8
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskulesektor, per elev	105 761	122 637	133 149	128 128	115 389	119 540	115 184	107 996
Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskulen	2 767	2 486	2 941	1 786	1 729	1 738	1 499	1 379
Gjennomsnittlig gruppestørleik, 1. - 4. årstrinn	10,5	10,7	8,9	12,4	13,0	11,3	11,9	13,3
Gjennomsnittlig gruppestørleik, 5. - 7. årstrinn	10,9	10,3	11,0	12,0	12,8	11,4	12,0	12,9
Gjennomsnittlig gruppestørleik, 8. - 10. årstrinn	11,7	11,4	12,3	11,6	13,9	12,8	13,5	14,3
Gjennomsnittlige grunnskulepoeng	39,6	37,4	41,3	38,5	39,8	..	39,6	40,0

2.1.2 Nøkkeltal for barnehagane

KOSTRA-tal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år i kroner, barnehager	112 462	127 227	120 683	139 764	101 295	116 578	114 788	118 772
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,6	87,6	83,2	85,4	88,0	90,0	91,2	90,8
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	73,0	75,9	65,9	68,5	76,9	76,8	78,1	77,4
Korr. brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	156 371	174 529	170 847	192 274	142 862	160 741	156 039	163 400
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehagar per korrigert opphaldstime	64	67	69	70	56	55	56	54
Andel ansatte med førskulelærarutdanning	34,3	40,5	41,2	44,4	39,0	32,1	34,0	34,1
Andel ansatte med anna pedagogisk utdanning	5,7	2,7	2,9	-	-	3,0	4,0	3,4
Andel assistentar med førskulelærarutd, fagutd, eller anna pedagogisk utdanning	88,9	90,9	100,0	46,7	55,2	39,7	38,4	30,2

2.2 Støttefunksjonen

2.2.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> Strategiar med tiltaksplan, gjev oversikt i overordna arbeidsoppgåver. Gode IKT – system. Elektronisk og mobiltilpassa skjemaløysing med MinID. 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Utvikling av intranettet. Arbeidsgjevarstrategien gjev grunnlag for å arbeide med og synleggjera kommunen som god arbeidsgjevar. Implementere digitalpost til innbyggjarar og næringsliv
<u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Inneklima ved biblioteket – markiser på alle vindauga. Etablering av arena for erfaringsutveksling og internopplæring. 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Manglande integrasjon mellom elektronisk skjemaløysing og fleire system for saksbehandling. Fleire som kan gå av med pensjon innan få år.

2.2.2 Nøkkeltal

Finansielle nøkkeltal KOSTRA-tal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm.- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,8	1,0	1,7	1,0	0,6	1,8	0,6	1,8
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	7,9	6,2	6,3	5,4	2,3	2,3	1,6	2,4
Frie inntekter i kroner per innbyggjar	48 597	51 837	53 818	53 842	55 415	53 471	48 149	47 417
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	164,3	190,3	198,7	217,4	234,7	205,6	199,5	202,0
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	36,5	36,9	31,8	49,0	20,7	15,2	24,1	14,7
Netto lånegjeld i kroner per innbyggjar	24 505	41 539	53 421	14 143	73 316	54 156	43 079	46 985

2.2.3 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksess- faktor	Indikator	Noreg	Støttefunksjonen			
			res. 2013	mål 2013	res. 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar	Opplevd kvalitet	Støttefunksjonen gjev god service ved kontakt	5,0	4,9	5,1	4,8	5,0
		Støttefunksjonen er løysingsorientert	4,8		4,9	4,7	4,7
		Støttefunksjonen held avtalde fristar	4,8		4,6	4,6	4,6
		Støttefunksjonen tydeleggjer tenestene eg kan få	4,7		4,7	4,7	4,7

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Noreg	Støttefunksjonen			
			res. 2013	mål 2013	res. 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar	Målt kvalitet	Restansar i sak/arkivsystemet	-	15 %		15 %	15 %
		Andel saker handsama innan 14 dagar	-	80 %		80 %	80 %
		Total score i kvalitet på heimesida	60 %	92 %	75 %	85 %	85 %
		Besøkande på kommunenettstaden pr. veke	-	8 000	1 796	6 000	5 000
Brukarar biblioteket	Målt kvalitet	Utlån pr. innbyggjar	-	1 i Opp-land	1 i Opp-land	1 i Opp-land	1 i Opp-land
		Opplevd kvalitet					
		Kor flinke er dei tilsette til å hjelpe deg?	5,6	5,9	6,0	5,9	5,9
		Er det mogleg å påverke lånetilbudet?	4,7	5,2	4,7	5,2	5,2
		Korleis er informasjon om nye bøker?	5,3	5,2	5,3	5,2	5,2
Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,8	4,5	4,4	4,5	4,7
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	5,0	4,5	5,0	5,0
		Løysar dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte	4,8	5,0	5,0	5,1	5,1
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	5,0	5,6	5,1	5,5
	Målt kvalitet						
	Sjukefråvær korttid	-	1,7 %	1,6 %	1,7 %	1,6 %	
	Sjukefråvær langtid	-	2,0 %	1,6 %	2,0 %	1,6 %	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet?	4,7	4,9	4,9	5,1	5,0
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,3	4,9	4,5	4,9	4,9

Brukar- og medarbeidarundersøkingar, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

2.2.4 Forslag til tiltak

Drift 2015 – 2018 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Behov for auka budsjett til utskifting av IT - utstyr. Det er utarbeidd statusrapport over utstyret. 2015 syner behov for auke. Dei andre åra syner totalt utskiftingsbudsjett.	400 000	600 000	600 000	600 000

2.3 Loar skule

2.3.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> • God ressurstilgang • Brei kompetanse i personalet • Løysingsfokusert kollegium 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> • Leksehjelp for alle stega med bruk av pedagogar • Implementere leseplanen og Mattelyst • Vidareutvikle uteskulen
<u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> • For få elevpc-ar, lærarpc-ar og mangel på digitale tavler. • Betre låsesystem og brannvarsling for heile skuleanlegget. • For fåe og for små rom til tilsette og elevar, blant anna møterommet. 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> • Elevane har ikkje hatt tilstrekkeleg svømmeundervisning siste åra og har difor ikkje nådd kompetansemåla i kroppsøving. • Å nå kompetansemåla i digitale ferdigheiter • Trafikal tilrettelegging for levering og henting av elevar. • Gå grundigare inn i dei ulike satsingsområda.

2.3.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for barneskulane er oppgjevne i kapittel 2.1.1 på side 10.

2.3.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Noreg		Loar skule		
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar	Opplevd kvalitet	Trivsel *)	4,4	*)	4,1	4,5	
		Mobbing på skulen	1,3	1,2	1,2	1,2	
		Vurdering for læring *)	3,8	*)	4,1	4,0	
	Målt kvalitet	Tilfreds med dialog heim skule	4,3	4,5	4,1	4,5	
		Nasjonale prøver 5. steg lesing. **)	24%		21%	10%	
		Nasjonale prøver 5. steg rekning. **)	27%		29%	10%	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,8	4,5	5,4	4,5	
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	3,5	3,2	3,5	
		Løyser de felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,9	4,7	4,9	4,7	
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	4,7	4,9	5,0	
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	4,0	3,8	3,3	4,0	

*) Elevundersøkinga er endra, kan difor ikkje samanliknast med tidlegare år.

**) Prosentdel på meistringsnivå 1 av tre nivå.

2.4 Garmo oppvekstsenter

2.4.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> Få elevar gjev rom for god oppfølging av kvar enkelt elev Godt samarbeid mellom barnehagen og skulen Pedagogar på leksehjelp for alle klasser 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Vidareføre arbeidet med ALU, VFL og Mattelyst Større fokus på differensierte aktivitetar og utfordringar i barnehagen. Implementere leseplanen og Mattelyst
<u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Nå kompetansemåla i svømming Utdatert IKT-utstyr (både lærarar og elevar) For fåe grupperom 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Ein liten skule med få elevar gjev utfordringar når det gjeld det sosiale, ein av utfordringane ligg i å skape eit miljø der alle har nokon å vere saman med. Få tid og råd til å drive svømmeopplæring fram til bassenget i Utgard er i drift igjen.

2.4.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for skulane er oppgjevne i kapittel 2.1.1. på side 10.

Nøkkeltal for barnehagane er oppgjevne i kapittel 2.1.2 på side 10.

2.4.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Garmo oppvekstsenter			
			Noreg res2013	mål 2013	res 2013	mål 2014
Brukar skule	kvalitet	Trivsel*	4,4	*	4,4	4,7
		Vurdering for læring*	3,8	*	3,8	3,5
		Mobbing på skulen	1,3	1,0	1,6	1,0
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,3	6,0	4,6	4,5
Brukar barnehage	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	5,4	6,0	5,7	5,8
		Foreldre sine moglegheiter for medinnflytelse	4,6	4,5	4,7	4,6
		Respektfull behandling av barnet	5,4	6,0	5,8	5,6
		Barnehagen sitt bidrag til språkutviklinga til barnet	5,1	5,0	5,4	5,0
		Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste		0	0

*) Elevundersøkinga er endra, kan difor ikkje samanliknast med tidlegare år.

Brukar skule går på ein skal frå 1-5, medan brukar barnehage går frå 1-6.

2.5 Lom ungdomsskule

2.5.1 Status og analyse (SWOT)

<u>Nåtid</u>	<u>Framtid</u>
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Høg kompetanse og stabilitet i personalet.. Godt arbeidsmiljø med svært lågt sjukefråver • God ressurstilgang/politisk og administrativ forståing. • Godt samarbeid med PPT som gjer at vi får følgd godt opp elevar som har behov for hjelp. • Nesten alle elevane fullfører vidaregåande utdanning. 	<p><u>Moglegheiter (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidareutdanning av lærarar. Mattesatsinga som er sett i gong vil, gjere lærarane enda betre kvalifisert til å auke den matematiske forståinga hos elevane. • Tett samarbeid mellom skule, PPT, helsesystem og Bup for å førebyggje og hjelpe elevar som slit psykisk. • Viktig med tett oppfølging av einskildelevar(stor lærartettleik) slik at dei får det læringsutbyttet som er naudsynt for å fullføre vidaregåande utdanning.
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mykje av datautstyret på skulen har gått ut på dato. Spesielt gjeld dette lærarmaskiner. I tillegg bør skulen få 20 nye berbare PC-ar til elevbruk og 10 nettbrett.. • Mange elevar slit med psykiske plagar. Dette gjev seg utslag i fråver og problem med å følgje opp skulearbeidet. 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Viktig at det blir lagt til rette for at lærarane får tid til å følgje opp den kursinga som er sett i gong i matematikk/rekning for å auke den matematiske forståinga hos elevane. Mange elevar slit med matematikk fordi dei manglar matematisk forståing. • I budsjettet må det kome på plass middel til å fornye dataparken på skulen. Skulen må og sørgje for at lærarane gjennom kursing aukar sin datakompetanse. Utviklinga innan datateknologien går så fort at dataferdigheit som var god i går, er for gamal i dag • Grunnskulen i Lom bør få ein sosiallærer slik at ein kan førebyggje og hjelpe elevar som slit psykisk og sosialt.

2.5.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for skulane er oppgjevne i kapittel 2.1.1 på side 10.

2.5.3 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Noreg res 2012	Lom ungdomsskule					
				mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015		
Brukarar	Opplevd kvalitet	Sosial trivsel	4,2	4,4		4,4	4,5		
		Trivsel med lærarane	3,8	4,2		4,2	4,2		
		Mobbing på skulen	1,4	1,2		1,2	1,2		
		Fagleg rettleiing av lærar	3,1	3,8		3,8	3,9		
		Tilfreds med dialog heim- skule	4,2	4,3		4,3	4,2		
	Målt kvalitet	Gjennomsnitt grunnskulepoeng	39,9	39,0	41,3	39,0	39,5		
		Resultat NP lesing 9. klassenivå 1 og 2 av 5 nivå	17,9 %	12,0 %		10,0 %	10,0%		
		Resultat NP regning 9. klasse nivå 1 og 2 av 5 nivå	18,4 %	14,0 %		16,0 %	15,0%		
		Med- arbeidararkvalitet	Opplevd	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,6	5,5	5,7	5,5	5,5
				Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,9	5,2	5,3	5,2	5,2
I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	3,9			4,2	4,1	4,2	4,0		
Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid		2,0 %	1,3 %	3,0 %	3,0 %			
	Sjukefråvær langtid		3,0 %	2,1 %	3,0 %	3,0 %			
	Svarprosent medarbeidarundersøking		85%	89%	85%	85 %			
Læring og fornyning	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet?	4,3	5,0	5,5	5,2	5,3		
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,1	5,0	5,2	5,0	5,1		

Har ikkje teke med sjukefråveret på landsbasis. For Lom så er det for dei 8 første månadene

2.6 Loar barnehage

2.6.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid

Styrke

- Svært kompetent personale: Alle assistentane har fagutdanning. 4 har 15 studiepoeng vidareutdanning. Alle pedagogane har førskulelærerutdanning; 3 har vidareutdanning i spes.ped, 5 har vidareutdanning i barnehageleing.
- Arbeidd med kvalitetsutvikling etter systematisk metode over fleire år.
- 2 årig kompetanseheving for personale i matematikk (Mattelyst: 6 k, matematikksenteret, Dronning Maud)
- Stor etterspørsel etter barnehageplassar siste året.

Kritiske forbettringsbehov (prioritert)

- Styrka bemanning på barnsavdelingane
- Bygning til oppbevaring av vogner og soving.
- Betre nettilgang og oppdatert IT –utstyr.

Framtid

Moglegheiter (prioritert)

- Nytt tilbod om vidareutdanning for assistentar i regi av Fylkesmannen og Høgskulen i Lillehammer.
- Lage rutiner for årlege barnesamtaler med 4 – og 5 åringane med trivsel som tema.

Spesielle utfordringar (prioritert)

- Stor søknad til småbarnsavdelingane; mange heilt små (1-åringar)
- Utfordrande i høve bemanning :At det må vere 2 pedagogar på desse avdelingane(ifg pedagognormen), gjer det ekstra utfordrande å dekke dagen på ein forsvarleg måte.
- Liten plass på småbarnsavdelingane, har ikkje lagringsplass for vogner , og også liten plass for soving inne.
- Fleire får ikkje fyrsteynsket sitt ved opptak, og fordeling av barnehageplassane skaper misnøye.
- Mange ynskjer fleire dagar eller å byte dagar etter at opptaket er ferdig. Gjer det utfordrande å fordele barn og personale.
- Signal frå foreldre om ynskje om utvida opningstid.

2.6.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for barnehagane er oppgjevne i kapittel 2.1.2 på side 10.

2.6.3 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Noreg		Loar barnehage			
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015	
Brukarar	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	5,4	5,5	5,6	5,7	5,6	
		Foreldra sine moglegheiter for medverknad over barnehagetilbodet	4,6	4,6	4,9	4,6	5,0	
		Respektfull behandling av barnet	5,4	5,5	5,6	5,6	5,6	
		Barnehagens bidrag til språkutviklinga	5,1	5,3	5,3	5,3	5,5	
		Andel 4 - og 5 åringar som seier at dei har ein ven i barnehagen					100%	
		Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste		0	0	0	0
Med- arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,8	4,5	4,9	4,8	4,8	
		Er du nøgd med standarden på arbeidsløkala?	4,1	4,0	4,1	4,3	4,3	
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,9	4,5	4,6	4,9	4,8	
		Har du høve til å arbeide sjølv- stendig?	5,2	4,8	4,9	5,0	5,0	
		Samarbeid/trivsel med kolleger	5,1	5,0	4,8	5,0	5,0	
		Stoltheit over eigen arbeidsplass	4,8	4,8	5,1	4,9	5,2	
		Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid			3,1 %		
			Sjukefråvær langtid			2,2 %		
Svarprosent medarbeidarundersøking			100%	75%	100%	100%		
Læring og fornyng	Opplevd kvalitet	Fagleg og personleg utvikling	4,5	4,3	4,8	4,6	4,8	
		I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet?	4,7	4,5	4,8	4,7	4,8	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,3	4,1	4,9	4,6	5,0	

Brukar- og medarbeidar-undersøkingar, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

2.6.4 Forslag til tiltak

Drift 2015 – 2018 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Utvida opningstid, auka bemanning	794 396	794 396	794 396	794 396

2.7 Miljø, teknisk, næring

2.7.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Godt tverrfagleg samarbeid innanfor tenesteområdet. Plan, miljø, teknisk og landbruk/næring har saman ei fagleg breidde som gjer det mogleg å bygge opp eit godt tenestetilbod.. Høg kvalitet på kommunaltekniske tenester, vaktmeistertenester og reinhald. Regional ressurs innan kartforvaltning og utvikling. Arbeidet for ei berekraftig arealforvaltning og framtidretta stadutvikling er godt forankra i administrasjonen, bygdesamfunnet og politisk miljø. <p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Sikre økonomisk rame og kompetanse for framdrift i overordna planlegging, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Økonomiske ramer til tilfredsstillande drift- og vedlikehald av den kommunale bygningsmassen og kommunale vegar. Utvikle digitale arkivløsningar . 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Konkret oppfølging av næringssaker og støttespelar for utvikling av attåttnæringar (Inn på tunet, gardsturisme, m.m.) og nye idear. Gjennomføre handlingsprogram for oppgradering av kommunale vatn og avløpsanlegg for å oppretthalde forsyningsikkerhet og kvalitet. Nasjonalt parklandsbysatsinga kan styrke Lom som merkevare og gjere bygda meir attraktiv for etablerarar/innovasjon. Må sikre god forankring og utvikling av vertskapsrolla. <p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Store kostnader med kartlegging og iverksetting av tiltak for å sikre bygningar og utbyggingsområde m.o.t. fare for ras og flaum Store utfordringar innan rekruttering og bemanning i fag- og leiarstilling. Sterk konkurranse om kompetanse i samfunnet generelt. Legge betre til rette for intern karriere-/kompetanseutvikling for å redusere avgang/ gjennomtrekk i stillingar. Drift av Utgard med økonomi og organisering, tilrettelegging.

2.7.2 Nøkkeltal

KOSTRA-tal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg utan Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Årsgebyr for vassforsyning	2 542	2 667	2 770	2 011	5 405	3 610	3 632	3 210
Årsgebyr for avlaupstenesta	3 215	3 379	3 874	5 312	4 007	3 784	4 801	3 563
Årsgebyr for avfallstenesta	2 000	1 930	1 887	2 190	1 453	2 514	2 080	2 593
Gjennomsnittleg saksbehandlings-tid, vedtekne reguleringsplanar (kalenderdagar)	83	..	0	..	0
Gjennomsnittleg saksbehandlings-tid, oppmålingsforretning (kalenderdagar)	43	33	24	27	18
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal veg og gate	56 594	49 406	61 000	59 059	153 179	77 104	112 155	120 936

2.7.3 Målekart

Brukar- og medarbeidarundersøkingar har karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Noreg		Lom		
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar	Opplevd kvalitet	Resultat for brukarane, byggjesak		5,0	4,8	5,0	5,0
		Generell oppleving av kvalitet, byggjesak		5,0	4,9	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vasskvalitet og vasstrykk		5,0	5,5	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, funksjon på avlaupssystemet		5,0	5,2	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, tillit og respekt		5,0	5,3	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, service og tilgjenge		4,5	5,0	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, informasjon		4,5	5,0	5,0	5,0
		Renhaldstenesta leverer tenester av god kvalitet		5,0		5,0	5,0
		Renhaldstenesta tydeleggjer kva for tenester eg kan få		4,0		5,0	5,0
Brukarar	Opplevd kvalitet	Vaktmestertenesta leverer tenester av god kvalitet		5,0	5,0	5,0	5,0
		Vaktmestertenesta tydeleggjer kva for tenester eg kan få		4,0		5,0	5,0
	Målt kvalitet	Andel vassprøver som tilfredsstiller krav i forskrift		100%	100%	100%	100%
		Andel avlaupsprøver som tilfredsstiller krav i forskrift		100%	100%	100%	100%
Avklaring av forventning	Andel tenestestader med serviceerklæring			10%	15%	50%	50%
Ressursstyring	Prioritering	Sjølvkostrekneskap vatn, dekningsgrad		100%	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap avlaup, dekningsgrad		100%	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap renovasjon, dekningsgrad		100%	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap feiing, dekningsgrad		100%	100%	100%	100%
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?		4,5	4,6	5,0	5,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala		5,0	4,4	5,0	5,0
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte?		5,2	5,2	5,0	5,0
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?		5,2	5,2	5,0	5,0
		I kva for grad tru du at arbeids-plassen har eit godt omdøme blant innbyggjarane i kommunen		4,5	4,4	4,5	4,5
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid		3,0 %	3,1 %	2,5 %	2,5 %
		Sjukefråvær langtid		3,0 %	3,0 %	2,5 %	2,5 %
		Svarprosent medarbeidarundersøking		70%	50%	70%	70%
		Andel gjennomførte medarbeidarsamtalar		100%	70%	100%	100%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?		4,8	4,6	5,0	5,0
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?		4,5	4,1	5,0	5,0
	Målt kvalitet	Gjennomførte kompetansetiltak i høve overordna kompetanseplan		100%	100%	100%	100%

2.7.4 Forslag til tiltak

Investeringar (nye tiltak over 100.000 kroner, tal i heile tusen kroner)

Tiltak	Pri	2015			2016			2017			2018		
		Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva
Gjeisar trykkøker		100	25	125									
Prestøya avløpspst.		1 400	350	1 750									
Garmo VA ledninger, vatn													
Garmo, VA ledninger, avløp													
Lykkjavegen VA vatn		1 200	300	1 500									
Lykkjavegen VA avløp		1 200	300	1 500									
Garmo RA rehabilitering		4 800	1 200	6 000									
Leirmo RA rehabilitering		5 200	1 300	6 500									
Fossbergom RA, ventilasjon (finansierast på sjølvkostområdet)		240	60	300									
Asfaltering av plater for treavfall og containere, miljøstasjon. (Finansierast frå bunde driftsfond)		190	48	238									
Brannalarm Loar skule prosjektering	1	115	29	144									
Brannalarm Loar skule gjennomføring	1	680	170	850									
Tilsyn private RA, lovpålagt tilsynforskrift	1	200	50	250									
Loar Barnehage. Bygning for soveplass og lagring av barnevogner.	2	550	138	688									
Lom Helseheim. Solavskjering av pasientrom i avd. 1 og 2.	3	90	23	113									
Rehab. svømmebasseng.	4	8 400	2 100	10 500									
Loar skule. Tilbygg møterom.	5	240	60	300									
Tiltakspakke uteanlegg. Loar barnehage: Grind/Adkomst. Loar skule: Oppgrusing av fotballbane og grind ved storstabbur.	6	130	33	163									
Loar uteområde. Gangveg og parkering, konkurransegrunnlag og gjennomføring	7	520	130	650									
Tilrettelegging for mjuke trfk langs Brubakken, kryssutbetring BrubakkenXFv. 467, prosjektering	8	150	38	188									
Loar skule. Adgangskontroll på 3 bygg.	9	185	46	231									
Lom Helseheim. Ombygging til 2 kontorplassar for sjukepleiarar.	10	345	86	431									
Garmo oppvekstsenter. Masseutskifting og reasfaltering	11	280	70	350									
Asfalt, Vassvegen, X Galdhøpigvg.		100	25	125									
Gamle Loar. Solavskjerming.					200	50	250						
Riving av doktergarden.					400	100	500						
Lom Helseheim. Pasientvarsling.					720	180	900						
Avløpspst. oppgradering 4 stk					1 000	250	1 250						
Røskattlia VA ledninger utskifting					350	88	438						
Generelt VA ledninger utskifting					1 000	250	1 250						
Kroken bustadfelt veg 4 (Lientomta)					200	50	250						
Ny brannbil					200	50	250						

Drift (nye tiltak over 100.000 kroner)

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Vaktmestervikar Utgard	152 541	152 541	152 541	152 541
Reinholdsvikar Utgard	71 318	71 318	71 318	71 318
Vedlikehald av bygg. Ten 1900, art 1230. Auke	50 000	50 000	50 000	50 000
Vedlikehald av anlegg. Ten. 1900, art 1231. Auke	50 000	50 000	50 000	50 000
Underbudsjettet innan reinhald				
Sjå tidlegare innspel + 5% på Pensjonatet				
Nasjonalparklandsby, landbyvakt, informasjon, profilering	100 000	100 000	100 000	
Støtteordning - reintbrennande omnar	75 000	75 000	75 000	
VA ledningskart, kjøp av timer skjåk kommune		100 000		
System for selvkostberegning, Momentus		120 000		

Kommentarar og merknader til framlegg til nye driftstiltak

Vedlikehald av bygg. Budsjettet har ikkje vore auka i takt med årleg kostnadsauke. Dette gjer planlagt vedlikehald vanskeleg, og ein er avhengig av ekstraløyvingar gjennom året.

Vedlikehald av anlegg. Budsjettet har ikkje vore auka i takt med årleg kostnadsauke, og er av ein storleik som vanskeleggjer planlagt vedlikehald. Enkelte år er kostnaden ved lukking av avvik etter el.-kontroll større en løyvd budsjett.

Arbeidsleiar i sysselsettingsgruppa. Sysselsettingsgruppa er eit viktig tilbod for dei som dett utanom arbeidsmarknaden, og au eit tilbod bla. til personar i språkpraksis. Gruppa utfører og mindre vedlikehaldsjobbar som det ikkje er ressursar til elles, og er au eit tilbod til eldre som treng hjelp til småjobbar som plenklypp/broyting mm. 60% av løna til arbeidsleiaren blir dekt av NAV.

I 2013 og 2014 har kostnaden til landsbyvakt vore dekt gjennom prosjektmidlane til Lom nasjonalparklandsby. I 2015 tek prosjektmidlane slutt, og vi må over i ei driftsfase. Kr. 60 000, der kr. 40 000 er avsett til løn inkl. sosiale kostnader og kr. 20 000 er satt av til materialinnkjøp (blomar, skilt m.m.) Oppgåve: Merking og vedlikehald av stinett rundt Fossbergom, samt halde sentrum attraktivt (slått, blomar m.m.). Trykking av fotturkart / Bergomsrunda: kr. 20 000 (tidlegare dekt gjennom nasjonalparklandsbyprosjektet). Svært populære.

Profilering i Lomsguiden: kr. 20 000. Tidlegare løyvd ved enkeltvedtak frå næringsfondet kvart år, dette er tungvint og unødvendig bruk av tid.

I klimaplanen er det foreslått at Lom kommune frå 2010 årleg skal setje av kr. 300.000 til tilskot for å stimulere til auka bruk av biobrensel – medrekna pellets og ved – i private hushaldningar. Deler av det som er foreslått i planen kjem inn under tilskotsordningar i Enova sitt støtteprogram, er det først og fremst utskifting til reintbrennande vedomn og flis- og vedfyring basert på vassboren varme som er aktuelt for kommunal tilskotsordning. Det blir derfor foreslått ein redusert årleg sum kr 75 000.

Ajourføring av VA-ledningskart, behov for tilknytning av ekstern kartfagleg kompetanse frå Skjåk kommune. Kr 100 000

Kjøp av fagprogram for sjølvkostberegning, Momentus, kr 120 000. Rekneskapslova krev at kommunane har rekneskapsmessig oversikt over alle sjølvkostområda. Noværande system er sårbart mtp. kompetanse, og er ikkje eigna for innføring av nye sjølvkostområde som plan, byggjesak og kart/oppmålingstenesta.

2.8 Helse og velferd

2.8.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p>Styrke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tenkje folkehelse i all planlegging og tenesteyting. • Stabilt og kompetent personell. • Tidleg intervensjon og godt tverrfagleg samarbeid. 	<p>Moglegheiter (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrking av det førebyggjande og helsefremjande tverrfaglege samarbeid for barn/unge/gravide og vaksne. • Vidareutvikle interkommunalt samarbeid. • Styrke kompetanseutviklinga i regionen – auka bruk av undervisning/kursing via videokonferanseutstyret.
<p>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detaljprosjekteringa av helsesenteret bør bli ferdigstilt og vedtak om utbygging på plass i 2015. • Auke av knappe stillingsressursar på fagområder som helsesystem/ legesekretær psykisk helsearbeid. • Avsetja tid til fagleg oppdatering/ internkursing. 	<p>Spesielle utfordringar (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av samhandlingsreformen - både økonomisk/personellmessig og kompetansemessig. • Styrking av psykisk helsearbeid og rusomsorgen i kommunane i regionen. • Styrking av skulehelsetenesta – spesielt retta mot psykisk helse (jfr. sentrale føringar).

2.8.2 Nøkkeltal

KOSTRA-tal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstenesta	4 113	5 636	6 397	4 648	5 037	7 454	7 853	7 194
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-17 år	4,5	4,2	4,2	2,9	3,9	5,4	5,3	4,8
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet	56 125	11 273	40 576	43 970	36 851
Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar 20-66 år	918	818	995	2 902	2 504	1 973	2 632	2 981
Andelen sosialhjelpsmottakarar 20-66 år, av innbyggjarar 20-66 år	3,8	2,7	2,8	3,3	3,9	:	:	3,8
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar i kroner, kommunehelsetenesta	3 765	4 578	4 577	3 827	3 524	2 915	2 483	2 160
Legeårsverk pr 10.000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	12,4	14,4	15,2	18,3	14,3	12,8	11,6	10,2
Fysioterapiårsverk per 10.000 innbyggjarar, komm.helsetenesta	7,6	7,6	9,7	13,3	12,6	9,8	11,1	8,9

2.8.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Noreg	Helse og velferd			
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar barnevern	Opplevd kvalitet	Barnevernstenesta bidreg til at ditt barn får det betre		4,8	*)	4,8	4,8
		I kor stor grad opplever du at dei tilsette i barnevernstenesta behandlar deg med respekt?			*)	5,0	4,8
		Barnevernstenesta tek omsyn til dine ynskjer og behov			*)	4,8	4,5
		Barnevernstenesta gjev meg nok informasjon		4,8	*)	5,0	4,8
		Barnevernstenesta tek deg på alvor		4,8	*)	5,0	4,8
		Alle lovpålagte fristar skal haldast			0,9	1,0	100%
		Alle saker har sluttrapport etter endt undersøking			1,0	1,0	100%
		Alle barn har ein aktiv tiltaksplan			1,0	1,0	100%
		Barne- og fam.verngruppa besøkje alle barnehagar og skular i året			3 (tre)	3(tre)	5
Brukarar psykisk helsearbeid	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta bidreg til at du får eit meir aktivt liv		3,7	3,4	3,8	3,6
		I kor stor grad opplever du at tenesta bidreg til auka tryggleik?		3,6	3,4	3,8	3,6
		I kor stor grad behandlar dei tilsette deg med respekt?		3,8	3,8	4,0	4,0
Brukarar sosial	Opplevd kvalitet	Kor nøgd er du med informasjon og rådgjeving frå sosialtenesta for å koma ut av ein vanskeleg situasjon?			2,9		3,0
		I kor stor grad tykkjer du at sosial-tenesta tek deg med på råd?			2,9		3,0
		Kor nøgd er du med høvet til å få timeavtale?			3,2		3,3
Brukarar helsestasjon	Opplevd kvalitet	I kor stor grad føler du at du kan ta opp vanskelege tema med dei tilsette på helsestasjonen?		4,3	4,3	4,6	4,5
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette møter deg og barnet ditt med vennlegheit og respekt?		5,1	5,2	5,6	5,3
		Korleis opplever du moglegheita for å få kontakt med helsestasjonen (telefon, fysisk oppmøte, e-post o.l)?		4,9	4,6	4,9	4,7
Brukarar ergoterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det betre med det du trengte hjelp til?		4,4	*)	5,0	
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?		5,2	*)	5,5	
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få ergoterapi er akseptabel?		4,5	*)	4,7	
Brukarar fysioterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det bedre med det du trengte hjelp til?		4,8	4,6	4,9	4,8
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?		5,6	5,5	5,5	5,6
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få fysioterapi er akseptabel?		5,0	4,4	4,7	4,6
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?		4,8	5,1		5,1
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?		4,0	3,4	4,0	3,5
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte?		4,9	5,3	4,9	5,3
	Målt kvalitet	I kor stor grad har du høve til å arbeide sjølvstendig?		5,2	5,6	5,2	5,6
		Sjukefråvær korttid		<3%	2,7 %	<3,0%	<3,0%
		Sjukefråvær langtid		<5%	1,9 %	<5,0%	<5,0%
		Svarprosent medarbeidarundesøking		>70%	45%	>80%	>80%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?		4,8	5,2	4,8	5,2
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?		4,2	4,3	4,2	4,4

*) For få svar på brukarundersøkinga til å kunne nytte resultatet.

Brukar- og medarbeidarundersøkingar, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

2.8.4 Forslag til tiltak**Investeringar 2015 – 2018 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva, tal i heile tusen kr.)**

Tiltak	2015			2016			2017			2018		
	Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva	Ex. mva	Mva	Inkl. mva
Bygging/kjøp av 2 bustader til flyktningar/vanskelegstilte - dette for å kunne oppfylle gjeldande k-styrevedtak om busetjing av 10 flyktningar i 2015 og 10 i 2016.	3 440	860	4 300									

(Nb! Ikkje mva-kompensasjon) Kan rekne med tilskott på inntil 40% - maks 1 720 000.

Drift 2015 – 2018 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva, tal i heile tusen kroner)

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Styrking av helsestasjon/skulehelsetenesta - spesielt retta mot psykisk helse barn og unge - jfr. sentrale føringar i 2013/2014/2015 - + 50% stilling.	310			
KE - felles KE og tildelingskontor saman med Skjåk - arbeidsgruppa ikkje ferdige med sitt arbeid enno - vil vera klart i.l.a. 2014. Stipulert ressursbehov utover det som ligg inne i budsjettet på KE - 2,5 stilling totalt - Lom sin andel 1,25 stilling. Med frådrag av eksisterande 60% blir det 60% som det må finnast budsjettdekning for - ca. 325.000 inkl. sos.avg.	325			
Styrking av sekretærfunksjonen på legekantoret + 20% stilling. Stort trykk på sekretærene - Lom har den lågaste bemanninga på dette området i heile regionen.	100			

Kommentarar og merknader til forslag til driftstiltak

2.9 Institusjonsbasert omsorg

2.9.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> Høgt nærvær God prosess i høve til dokumentasjon og innarbeiding av rutinar SAMAKS 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Funksjonsinndeling SAM-AKS Miljøbehandling demens; musikkterapi jf. bebruarundersøkjinga 2012.
<u>Kritiske forbetningsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Strukturere arbeidstid slik at ein kan fastlegge møtetid i turnus Behov for avdelingsleiarar i 100% stilling x4 (inkl. kjøken) Kompetansebehov; geriatri og demens, IKT 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Auke i talet på eldre med demenssjukdom og komorbiditet, samt alderssamansetjing generelt. Ufullstendig omsorgstrapp, manglande differensierte tilbod. Vedlikehald av kompetansenivå og behaldning

2.9.2 Nøkkeltal

Kostratal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Netto drifts- utgifter, pleie og omsorg pr. innbygg. 80+ år	341 510	349 032	353 201	381 716	338 131	328 802	326 766	350 178
Netto drifts- utgifter, pleie og omsorg pr. innbygg. 67+ år	122 944	125 294	123 340	111 438	115 786	111 210	104 806	110 059
Andel beboere 80 år og over i institusjonar	81,6	72,2	78,9	91,4	85,2	75,7	72,9	71,2
Andel innbyggere 80 år og over som er bebuarar på institusjon	20,3	16,9	19,5	23,9	20,7	14,8	13,0	13,5
Korr. brutto driftsutgifter, institusjon, pr. komm. plass	849 024	881 073	909 244	1 026 054	867 776	904 805	965 009	967 230

2.9.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Noreg Institusjonsbasert omsorg				
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Brukarar	Opplevd kvalitet	Eg får legehjelp når eg treng det		*)	5,5	5,8	5,8
		Eg får stå opp når eg vil		*)	5,8	5,9	5,9
		Eg er fornøgd med kultur/underholdningstilbodet		*)	4,7	4,6	4,7
		Eg har moglegheit til å koma ut i frisk luft		*)	4,6	5,2	5,2
Brukarar	Målt kvalitet	Alle langtidspasientar skal ha tilbod om årssjekk i løpet av fyrste buår		*)		100%	100%
		Innkomstprosedyre skal fylgjast ved alle innleggingar i institusjon		*)		100%	100%
		Alle pasientar skal ha oppdatert tiltaksplan og motta hjelp i høve gjeldande plan		*)		100%	100%
		All bruk av tvang skal vera i samsvar med vedtak		*)		100%	100%
		IPLoS-vurdering, hovudkort, tiltaksplan og samandrag skal oppdaterast ved innkomst, før ny vedtaksfatting og kvar 6 mnd.		*)		100%	100%
		Pasientar med tiltaksplan		*)	100%	100%	100%
Ressursstyring	Prioritering	Plassar i institusjon i prosent av mottakarar av pleie- og omsorgstenester		-	26,5%	22,5 %	22,5 %
		Legetimar pr.veke pr. pasient i sjukeheim		0,34	0,58	0,58	0,58
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?		4,0	3,2	4,0	4,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?		4,7	4,5	4,1	4,5
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?		4,8	5,3	5,0	5,3
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?		4,9	5,3	5,1	5,3
		I kva grad trivst du saman med kollegane dine?		5,2	5,3	5,4	5,4
	Målt kvalitet	Alle nytilsette skal gjennom introduksjon for nytilsette *)		-		100%	100%
		Tilsette skal deltaka på intern kompetanseheving når dette er lagt til rette for *)		-		80%	80%
		Tilsette skal deltaka i pålagt undervisning *)		-		100%	100%
		Andel tilsette som har gjennomført årleg rep. av Pbrl kap. 4A *)		-		100%	100%
		Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidersamtale				100%	100%

*) Nye indikatorar frå 2014.

Fokus- område	Kritisk suksess- faktor	Indikator	Noreg Institusjonsbasert omsorg				
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Med- arbeidarar	Opplevd kvalitet	Andel tilsette som er fagutdanna				100%	100%
		Sjukefråvær korttid	3,5%		2,2%	3,5%	3,5%
		Sjukefråvær Langtid	6,0%		3,5%	6,0%	6,0%
		Svarprosent medarbeidarundersøking		50%	42%	50%	50%
		Har du naudsynt kompetanse til å utføre dine arbeidsoppgåver?		-	4,8	5,0	5,0
Læring og fornyning	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,3		4,6	4,5	4,6
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,0		3,9	4,5	4,5

2.10 Heimebasert omsorg

2.10.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> Tilsette med fagutdanning Stabile personalgrupper Tilbod om kompetanseheving som e-læring 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Felles koordinerande eining og tildelingskontor med Skjåk Elektronisk samhandling, telemedisin Omsorgsteknologi
<u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Kontinuitet overordna leing Tilbod om omsorgsbustader med heildøgns omsorg Auke i dagtilbod til heimebuande demente 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Endringskompetanse. Styrke heimetenesta i høve dreing av pleie- og omsorgstenestene frå institusjonsbasert. Auke i tal på demente / livsstilssjukdomar og brukarar med stort bistandsbehov. Auke kompetanse innan desse felta. Auka krav til kommunen som fylgje av samhandlingsreformen.

2.10.2 Nøkkeltal

Kostratal revidert 13.08.2014	Lom			Skjåk 2013	Vågå 2013	Komm- gruppe 2013	Opp- land 2013	Noreg u/Oslo 2013
	2011	2012	2013					
Netto drifts-utgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 80+ år	341 510	349 032	353 201	381 716	338 131	328 802	326 766	350 178
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 67+ år	122 944	125 294	123 340	111 438	115 786	111 210	104 806	110 059
Mottakarar av heimetenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	19	18	19	19	37	22	25	20
Mottakarar av heimetenester, pr. 1000 innbyggjar 67-79 år	110	105	84	120	104	85	82	72
Mottakarar av heimetenester, pr. 1000 innbyggjar 80+ år	366	357	370	440	343	377	347	339
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottakar av heimetenester	175 935	187 500	181 669	156 195	161 335	209 131	205 260	222 601
Gjennomsnittlig tal på tildelte timar pr veke, praktisk bistand	8,6	7,7	9,1	3,2	10,1	7,4	8,3	8,5
Gjennomsnittlig tal på tildelte timar pr veke, heimesjukepleie	2,0	2,0	2,3	3,9	2,9	4,6	3,9	4,7

2.10.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksess-faktor	Indikator	Noreg	Heimebasert omsorg				
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015	
Brukarar	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta gjev deg ein betre kvardag slik at du kan bu heime?		3,6	5,5	5,3	5,5	
		Dei tilsette veit kva dei skal gjere når dei kjem heim til meg			5,8	6,0	6,0	
		Eg veit kva som står i vedtaket mitt			5,9	5,7	5,9	
	Målt kvalitet	Andel brukarar og event. pårørande til brukarar med funksjonshemming med ansvargruppemøte min. ein gong pr år.			100%	100%	100%	
		Ipløs-vurdering, hovudkort, tiltaksplan og samandrag skal oppdaterast ved innkøst, før nytt vedtak og elles kvar 6. mnd. *)				100%	100%	
		All bruk av tvang skal vera i samsvar med vedtak *)						
		Alle pasientar skal ha oppdatert tiltaksplan og motta hjelp i høve gjeldande plan*)				100%	100%	
	Ressursstyring	Prioritering	Tenester til heimebuande sin andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg				45%	45%
	Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?		4,7	5,2	4,8	5,2
			Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?		3,6	4,3	3,9	4,3
Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?				5,0	5,5	5,2	5,5	
Har du høve til å arbeide sjølvstendig?				5,0	5,6	5,4	5,6	
I kva grad trivst du saman med kollegane dine?				5,3	5,5	5,5	5,5	
Har du naudsynt kompetanse til å utføre dine arbeidsoppgåver					5,1	5,0	5,1	
Er det lagt til rette for at du kan melde ifrå om kritikkverdige tilhøve på din arbeidsplass						5,4	5,3	6,0
Målt kvalitet		Andel tilsette i brukargruppe med vedtak etter Hotjl kap 9 som er oppdatert på dette *)				100%	100%	
		Andel tilsette som er fagutdanna *)				85%	90%	
		Alle nyttilsette gjennom introduksjon for nyttilsette *)				100%	100%	
		Tilsette skal deltaka på intern kompetanseheving når det er lagt til rette for det *)				80%	80%	

*) Nye indikatorar frå 2014.

Fokus- område	Kritisk suksess- faktor	Indikator	Noreg	Heimebasert omsorg			
			res 2013	mål 2013	res 2013	mål 2014	mål 2015
Med- arbeidarar	Målt kvalitet	Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidersamtale				100%	100%
		Sjukefråvær korttid	2,5%		4,2%	2,5%	3,0%
		Sjukefråvær langtid	5,0%		6,2%	5,0%	5,0%
		Svarprosent medarbeidarundersøking	75%		42%	75%	75%
Læring og fornyng	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,4		5,2	4,6	5,2
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,0		4,8	4,3	4,8

Brukarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 4 (best).

Medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

2.10.4 Forslag til tiltak

Drift 2015 – 2018 (over 100 000 kroner).

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Engasjementstilling heimesjukepleia.				
Sjå dokument for forutsetninger omstilling konsekvenser.	600 000			
Ekstra i samband med pasient som er utskriven frå sjukehus og treng nattevakt for ei periode til og med 1. halvår.				
Jfr kommentarar rekneskapsrapportering 2. tertial 2014.	600 000			
Arealvurdering pleie og omsorg.				
Sjå dokument for forutsetninger omstilling konsekvenser.	200 000			

Del 3 Administrasjonssjefen sitt forslag

3.1 Prioriteringar og innsparingar i budsjettforslaget

Fokus i budsjettarbeidet har vore innsparingar. Over fleire periodar har det vore generelle budsjettinnsparingar, noko som over tid gjev utfordringar for dei som skal forvalte budsjettet. Behovet for strukturelle grep er fortsatt til stades i vesentleg grad, sjølv om forslag til tiltak for 2015 rettar noko på utfordringane.

1. Det har vore arbeidd politisk med endringar innanfor omsorgsområdet. I tillegg er administrasjonen bede om å legge fram sak om endra skulestruktur. Endring innanfor omsorgssektoren er ein omfattande prosess, som krev tid. Her er det viktig å ha gode prosessar med involvering av tilsette.
2. Endring av skulestrukturen der ein innstiller på ei nedlegging av Garmo skule, med overføring av elevane til Loar skule. Barnehagen blir fortsatt i Garmo. Innstillinga frå administrasjonen er at Garmo barnehage blir lagt under Loar barnehage som eiga avdeling der. Innsparinga vi får av dette tiltaket er på ca. kr 1,5 mill.
3. Planleggarstilling ved MTN blir teke inn att i budsjettet, på grunn av stor etterspørsel etter planleggingstenestar. Stillinga er lagt inn i budsjettet med i underkant av kr 500 000. I tillegg kjem sosiale utgifter.
4. Støttefunksjonen får redusert si ramme med kr 400 000.
5. Det er lagt inn i budsjettet til Støttefunksjonen ei auke på kr 400 000 til årleg utskifting av IT – utstyr. Levetida til IT – utstyret er rekna til 5 år, det vil si 20 % av innkjøpsverdien til samla utstyr på skiftast ut årleg. Dette føreset ei årleg ramme for utskifting på kr 600 000. Utstyr som fungerer er naudsynt for å ha ei rasjonell og produktiv drift.
6. Vedlikehaldsbudsjettet for Utgard er redusert, ut i frå erfaring med 2014, samt etter ei vurdering av fagpersonar. Reduksjonen i forskjellige driftspostar er på kr 770 000.
7. Budsjettet til kompetansemiddel er redusert med kr 100 000. Kompetansemiddel er svært viktig der det er kompetanse i form av tenester som blir levert til innbyggjarane. Vi finn det like vel, ut i frå ei totalvurdering, å kunne redusere posten.
8. Straumutgifter – redusert med kr 450 000. Ut frå ein låg marknadspris på straum, og at prognosane inn i 2015 syner det same, er denne budsjettposten redusert. Straumprisen er som kjent ein usikker post, da denne bl.a. er svært avhengig av både temperatur og nedbørmengde.
9. Det blir foreslått endra brukarbetalingar:
 - a. SFO
 - b. Satsar barnehage
 - c. Satsar for heimehjelp
 - d. Husleigesatsar blir regulet etter avtale, der endringar er knytt til endring i konsumprisindeksen.Endringane i satsane gjev lite bidrag til budsjettbalansen, men det er like vel viktig å auke satsane kvart år for å unngå å koma med ei plutselig større auke.
10. Regionale samarbeid. For nokre av disse tenestene er det endra kostnadsnøkkel som har medført redusert overføringar. Det blir vist til punkt 3.2.3.
11. Investeringar
 - a. Det å sikre oppfylging av lovkrav er prioritert nummer ein. Dette ligg og til grunn i prioritering av investeringar. Etter dette er investeringar innan vatn, avlaup og renovasjon prioritert. For å sikre ei god og trygg vassforsyning til innbyggjarane er dette viktig. Det er like viktig å sikre miljøet ved å ha trygge avlaups- og renovasjonsanlegg. Utgiftene på dette området belastar ikkje driftsbudsjettbalansen, da gebyra skal finansiere utgiftene. Fleire av

disse prosjekta var vedteke i budsjettet for 2014. På grunn av regelverket må prosjekt som går over fleire år, vedtakast att for kvart år med dei resterande utgiftene for prosjektet.

- b. Investeringar til Regiondata er ei følgje av det regionale IT – samarbeidet, som har medført at vi kan ha ei It – drift på eit godt forsvarleg utgiftsmessig nivå. Det vil vera fokus på gevinstrealisering ved nye prosjekt.
- c. Posten kjøp av aksjer og andelar på kr 600 000, er finansiering av vårt kapitalinnskot til KLP. Dette er ei årleg regulering vi er bundne av, som eigarar av selskapet.
- d. Det er foreslått ytterlegare utbygging av bustader til vanskelegstilte og flyktningar. Her blir det gjeve inntil 40 % statstilskot. Drift av disse bustadene medfører ikkje nokor belastning av budsjettbalansen, da husleiga er føresett dekke inn utgiftene.
- e. Rehabilitering av symjebassenget er prioritert inn frå administrasjonen. Symjebassenget er føresett å ha driftskostnader pr. år på ca. kr. 700 000. I våre berekningar er det føresett full drift frå september 2015. Driftskonsekvensar for 2015 er utrekna til kr 150 000.
- f. Brannbil –Lom og Skjåk Brannvesen, økonomiplanen 2016. Det er under planlegging, innkjøp av ny brannbil. Denne vil bli levert i 2016 og ligg derfor i økonomiplanen for 2016. Her kan det bli aktuelt med eiga sak i 2015.
- g. Fleire av prosjekta som ligg inne i investeringsprosjektet, er prosjekt som er vidareført frå budsjettet i 2014. Det blir vist til dokumentet punkt 3.2.8.
- h. Bustad i Bøverdalen (Odda barnehage) leggjast ut for sal.

Reduksjonane frå 2014 er vidareført, med unntak av ramma for MTN, der ein har redusert rammereduksjonen frå 2014 frå kr 1 mill. til kr 600 000. Dette er gjort for å møte etterspørselen på planområdet. Middel til planleggarstilling er nå innbakt i budsjettet.

Tenesteområde/tiltak	Vidareført endring i ramme 2014	Endring i prosess for 2015
Støttefunksjonen	-100 000	-400 000
Lom ungdomsskule	-200 000	0
Miljø-, teknisk og næring	-1 000 000	+400 000
Institusjonsbasert omsorg	-3 000 000	0
Utgard	0	-770 000

Reduksjonane for 2014 er vidareført på ansvarsområda. Kolonna i midten syner at Støttefunksjonen tek ein rammereduksjon på kr 400 000, medan MTN får ei auke i sine rammer på same beløp. Utgard får og ein reduksjon på kr 770 000 i sine utgifter. For Utgard er behova fortsatt svært usikre, og ein kan måtte koma attende med endringar.

I tillegg til reduksjonane over er det gjennomført ein generell reduksjon berekna ut i frå ansvarsområda sin driftsutgifter (art 1000 – 1300) som grunnlag. Denne gjennomgangen medfører disse rammeendringane:

Ansvarsområde	Rammereduksjon
Rådgivevar oppvekst	11 000
Støttefunksjonen	222 000
Loar skule	206 000
Lom ungdomsskule	152 000
Loar barnehage	145 000
Miljø-, teknisk og næring	323 000
Utgard	28 000
Helse- og velferd	252 000
Institusjonsbasert omsorg	381 000
Heimebasert omsorg	272 000
Koordinerande eining	5 000
Sum innsparing	1 997 000

3.2 Kraftinntekter og signal om utbytte frå Eidefoss

Forvaltning av konsesjonskraft

Konsesjonskrafta er seld gjennom forvaltningsavtale med Eidefoss. Budsjettforutsetninga er ein kombinasjon av den krafta som alt er seld og sikra i marknaden og marknadsprisar. Endringar i kraftprisane vil endre grunnlaget for vårt budsjett.

Utbytte frå Eidefoss AS

Utbytte frå Eidefoss AS er vurdert til 6,6 millionar kroner. Dette er sjølvstøtt avhengig av resultatet i selskapet.

3.3 Innstilling frå administrasjonssjefen

3.3.1 Innsparingar

1. Rammeendringar

Ansvarområde - type reduksjon	Ramme-reduksjon	Ramme-auke	Reduksjon etter %-sats	Total endring
Rådgjevar oppvekst	0	0	11 000	-11 000
Støttefunksjonen	400 000	0	222 000	-622 000
Loar skule	0	0	206 000	-206 000
Lom ungdomsskule	0	0	152 000	-152 000
Loar barnehage	0	0	145 000	-145 000
Miljø, teknisk, næring	0	400 000	323 000	77 000
Utgard	770 000	0	28 000	-798 000
Helse og velferd	0	0	252 000	-252 000
Institusjonsbasert omsorg	0	0	381 000	-381 000
Heimebasert omsorg	0	0	272 000	-272 000
Koordinerande eining	0	0	5 000	-5 000
Totalt	1 170 000	400 000	1 997 000	-2 767 000

2. Nedlegging av Garmo skule kr. 1 550 000.
3. Middel til planleggarstilling ved MTN blir teke inn att i budsjettet.
4. Budsjettposten for kompetansemiddel reduserast med kr. 100 000.
5. Bustad i Bøverdalen (Odda barnehage) leggjast ut for sal.

3.3.2 Skattevedtak

Med grunnlag i eigedomsskattelova §§ 2 og 3e, skal eigedomsskatt skrivast ut etter desse alternativa for skatteåret 2015:

- Faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.
- Verker og bruk i heile kommunen.

Den generelle skattesatsen for dei skattepliktige eigedomane blir for 2015 sett til 7 promille, jfr. esktl. § 11 fyste ledd. Skattesatsen blir differensiert med heimel i eigedomsskattelova § 12 bokstav a. For bustadar / bueningar og fritidseigedomar, blir skattesatsen sett til 4 promille.

Alle sjølvstøtt bueningar skal ha eit bottenfrådrag på kr 450 000 som skal trekkast frå takstverdien, jfr. esktl. § 11 andre ledd.

Nyoppførte bygg som heilt eller delvis blir brukt som bustad er fritekne for eigedomsskatt i 10 år (eigedomsskattelova § 7 bokstav c) inntil kommunestyret endrar eller opphevar fritaket.

Eigedomsskatten skal betalast i 6 terminar i skatteåret. Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidligare vedtekne vedtekter.

3.3.3 Driftsinntekter - forslag til satsar

Kap.	Område	2014	2015
3.3.3.1	Leige for kommunale bustader, justerast etter avtale		
3.3.2.2	Satsar for musikk- og kulturskolen, pr. år		
	- Eineundervisning og dans	2 400	2 400
	- Gruppeundervisning drama og formgjeving	1 200	1 200
	- Leige av instrument	300	300
	Syskenmoderasjon: For barn nr. 2 - 40%, for barn nr. 3 - 50%, moderasjon gjeld ikkje dans, dram og formgjeving		
3.3.3.3	Satsar for skulefritidsordninga, pr. mnd.		
	- Til og med 14 timar pr. veke	1 200	1 250
	- 15 timar og meir i veka	1 920	1 980
	- Dagsats	300	310
	- Timesats	90	95
3.3.3.4	Satsar for barnehagen, pr. mnd.		
	- Fem dagar i veka (maksimalsats)	2 405	2 580
	- Fire dagar i veka	2 200	2 400
	- Tre dagar i veka	1 850	2 050
	- To dagar i veka	1 400	1 600
	- Einskild dag	250	250
3.3.3.5	Opphald på helseheimen, jamfør rundskriv I 47/98 frå Helse og Sosialdepartementet		
3.3.3.6	Husleige for trygdebustad, alderspensjonat og omsorgsbustad blir foreslått auka som konsumprisindeksen, endring jfr. avtale		
3.3.3.7	Satsar for heimehjelp		
	- Inntekt under 2G	170	180
	- Inntekt frå 2G og under 3G	563	591
	- Inntekt frå 3G og under 4G	809	849
	- Inntekt frå 4G og under 5G	1 180	1 239
	- Inntekt frå 5G og over	1 678	1 761
	Satsane er heimla i Forskrift om vederlag for sosiale tenester.		
3.3.3.8	Tryggleiksalarm, pris pr. mnd.	75	75
3.3.3.9	Middag levert i heimen, pris pr. middag	70	70
3.3.3.10	Satsar for fellingsavgift		
	Med heimel i "Forskrift om kommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort" blir fellingsavgiftene for elg og hjort i Lom kommune auka til gjeldande maksimalsatsar:		
	- Elg, vaksne dyr (1½ år og eldre)	465	465
	- Elg, kalv	270	270
	- Hjort, vaksne dyr (1½ år og eldre)	350	350
	- Hjort, kalv	210	210

3.3.4 Overføringer til andre

Mottakar	2 014	2 015
Regionrådet	405 000	391 000
Revisjon og kontrollutval	603 000	699 500
Regiondata	1 235 000	1 190 000
It-samarbeid med Skjåk kommune	603 000	743 000
Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap		
- Renovasjon	180 000	194 000
- Restavfall	1 315 000	1 357 000
- Miljøstasjon	342 000	353 000
Barnevern, samarbeid med Skjåk kommune	622 000	622 000
Samarbeid med Nav	254 000	1 005 000
Overføringer til Vågå kommune		
- Skatteoppkrevjar	392 000	469 000
- Arbeidsgjevarkontrollen (overført til Vågå kommune frå 1.4.2014)		189 000
- Skogbrukssjef	211 000	211 000
Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter		
- Jordmorvakt	66 000	62 000
- Legevakt	1 517 000	1 384 000
- Intermediære senger	676 000	722 000
- Samfunnsmedisinar	198 000	282 000
Sykehuset innlandet	2 635 000	0
PPT	1 328 600	1 346 000
Lom og Skjåk brannvesen		
- Feiarvesen	389 000	413 000
- Brannsyn	225 000	240 000
- Brannvesen	1 295 000	1 542 000
- Overordna brann m.m.	350 000	295 000
Lom kyrkjelege råd	1 600 000	1 600 000
- i tillegg kjem overføringer for tenesteyting	157 000	160 000
- livssynsamfunn	20 000	20 000
Gudbrandsdalmusea AS jfr. Avtale	150 000	150 000
Lom friviljugsentral	113 000	113 000
- i tillegg kjem tenesteyting	125 000	150 000
Samarbeid med krisesenter	156 000	164 000
Reiseliv, finansiert frå næringsfondet	650 000	500 000
Landbruk - overføring til private	550 000	550 000
Nord- Gudbrandsdalen bedriftshelseteneste, kjøp av tenester	140 000	140 000
Organisasjonar og andre innan kultur	779 000	779 000
- av dette, øyremerka til idrett	495 000	495 000
Ungdomsarbeid	90 000	90 000
Totalt	19 866 600	18 620 500

3.3.5 Godtgjersle til folkevalde

Godtgjersle til folkevalde følger det til kvar tid gjeldande reglement.

3.3.6 Fullmakt til administrasjonssjefen

Administrasjonssjefen får fullmakt til å saldere budsjett 2015 og økonomiplan 2016 – 2018 ved å justere avsetjing til disposisjonsfond.

3.3.7 Budsjett gruppeart og ansvar

Grp.	Ansvar: 100 Rådgevar oppvekst	Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	4 376 200	2 765 200
11	Kjøp av varer og tenester	449 000	254 000
13	Kjøp av tenester frå andre	1 330 600	1 346 300
14	Overføringar	139 500	15 000
	Sum utgifter	6 295 300	4 380 500
17	Refusjonar	-2 105 300	-2 021 200
19	Finansinntekter/transaksjonar	0	0
	Sum inntekter	-2 105 300	-2 021 200
	Sum grp. 100 Rådgevar oppvekst	4 190 000	2 359 300

Grp.	Ansvar: 01 Støttefunksjon	Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	7 575 104	10 191 400
11	Kjøp av varer og tenester	2 395 340	3 467 808
13	Kjøp av tenester frå andre	3 889 400	4 132 087
14	Overføringar	8 499 050	8 428 800
15	Finansutgifter/transaksjonar	16 960 000	17 550 800
	Sum utgifter	39 318 894	43 770 895
16	Salsinntekter	-13 489 669	-12 053 000
17	Refusjonar	-3 637 549	-2 541 700
18	Overføringar	-141 526 129	-144 330 000
19	Finansinntekter/transaksjonar	-14 316 897	-11 745 000
	Sum inntekter	-172 970 244	-170 669 700
	Sum grp. ansvar 01 Støttefunksjon	-133 651 350	-126 898 805

	Ansvar: 220 Rektor Loar skule	Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	15 281 653	16 523 900
11	Kjøp av varer og tenester	2 539 060	2 684 507
13	Kjøp av tenester frå andre	35 000	35 000
14	Overføringar	230 000	25 000
	Sum utgifter	18 085 713	19 268 407
16	Salsinntekter	-525 300	-598 700
17	Refusjonar	-1 867 078	-2 342 650
	Sum inntekter	-2 392 378	-2 941 350
	Sum ansvar: 220 Rektor Loar skule	15 693 335	16 327 057

Ansvar: 221 Rektor Garmo skule		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	7 361 700	1 892 617
11	Kjøp av varer og tenester	1 027 897	698 675
14	Overføringar	152 000	96 867
	Sum utgifter	8 541 597	2 688 159
16	Salsinntekter	-668 000	-35 000
17	Refusjonar	-628 000	-111 467
	Sum inntekter	-1 296 000	-146 467
	Sum ansvar: 221 Rektor Garmo skule	7 245 597	2 541 692

Ansvar: 230 Rektor Lom ungdomsskule		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	10 357 731	11 556 900
11	Kjøp av varer og tenester	2 603 149	2 599 686
13	Kjøp av tenester frå andre	110 000	128 000
14	Overføringar	321 000	189 500
	Sum utgifter	13 391 880	14 474 086
16	Salsinntekter	-184 000	-137 000
17	Refusjonar	-1 110 000	-1 684 500
18	Overføringar	-970 000	-600 000
19	Finansinntekter/transaksjonar	-50 000	-50 000
	Sum inntekter	-2 314 000	-2 471 500
	Sum ansvar: 230 Rektor Lom ungdomsskule	11 077 880	12 002 586

Grp. Ansvar: 03 Barnehage		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	9 578 873	12 979 900
11	Kjøp av varer og tenester	1 366 844	1 536 137
14	Overføringar	101 100	-38 000
	Sum utgifter	11 046 817	14 478 037
16	Salsinntekter	-1 857 875	-2 674 940
17	Refusjonar	-251 100	-473 000
	Sum inntekter	-2 108 975	-3 147 940
	Sum grp. Ansvar: 03 Barnehage	8 937 842	11 330 097

Grp. Ansvar: 04 Miljø, teknisk og landbruk	Budsjett 2014	Budsjett 2105
10 Lønsutgifter	13 256 801	14 997 100
11 Kjøp av varer og tenester	9 019 895	8 205 281
13 Kjøp av tenester frå andre	6 703 962	7 153 262
14 Overføringar	2 896 957	1 180 525
15 Finansutgifter/transaksjonar	367 000	539 000
Sum utgifter	32 244 615	32 075 168
16 Salsinntekter	-10 897 000	-12 125 600
17 Refusjonar	-6 127 200	-6 969 202
18 Overføringar	-548 862	-548 862
19 Finansinntekter/transaksjonar	-4 889 096	-3 165 300
Sum inntekter	-22 462 158	-22 808 964
Sum grp. Miljø, teknisk og landbruk	9 782 457	9 266 204

Grp. Ansvar: 05 Utgard	Budsjett 2014	Budsjett 2015
10 Lønsutgifter	2 291 000	2 019 600
11 Kjøp av varer og tenester	2 444 039	1 966 729
13 Kjøp av tenester frå andre	660 000	720 000
14 Overføringar	0	-28 000
Sum utgifter	5 395 039	4 678 329
16 Salsinntekter	-3 998 800	-3 630 000
19 Finansinntekter/transaksjonar *)	-625 000	0
Sum inntekter	-4 623 800	-3 630 000
Sum 05 Utgard	771 239	1 048 329

Drift av Utgard blir frå 1.1.2015 ikkje lengre finansiert frå næringsfondet

Grp. Ansvar: 06 Helse og velferd	Budsjett 2014	Budsjett 2015
10 Lønsutgifter	20 100 065	18 631 300
11 Kjøp av varer og tenester	4 963 095	4 506 444
13 Kjøp av tenester frå andre	1 218 807	2 073 000
14 Overføringar	4 115 979	3 334 900
15 Finansutgifter/transaksjonar	60 000	70 000
Sum utgifter	30 457 946	28 615 644
16 Salsinntekter	-2 547 245	-683 550
17 Refusjonar	-4 630 691	-3 749 300
18 Overføringar	-3 300 000	-5 734 000
19 Finansinntekter/transaksjonar	-100 000	-50 000
Sum inntekter	-10 577 936	-10 216 850
Sum grp. Ansvar: 06 Helse og velferd	19 880 010	18 398 794

Grp. Ansvar: 07 Institusjonsbasert omsorg		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	31 302 000	32 026 500
11	Kjøp av varer og tenester	5 518 003	5 623 038
13	Kjøp av tenester frå andre	660 000	470 000
14	Overføringar	-876 200	-2 373 000
15	Finansutgifter/transaksjonar	53 000	53 000
	Sum utgifter	36 656 803	35 799 538
16	Salsinntekter	-5 723 000	-5 314 000
17	Refusjonar	-2 483 000	-2 293 000
19	Finansinntekter/transaksjonar	-53 000	-53 000
	Sum inntekter	-8 259 000	-7 660 000
	Sum grp. Ansvar: 07 Institusjonsbasert omsorg	28 397 803	28 139 538

Grp. Ansvar: 08 Heimebasert omsorg		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	23 532 100	23 520 000
11	Kjøp av varer og tenester	3 151 511	3 211 928
13	Kjøp av tenester frå andre	591 000	495 000
14	Overføringar	310 000	38 000
	Sum utgifter	27 584 611	27 264 928
16	Salsinntekter	-1 478 000	-1 455 000
17	Refusjonar	-1 706 000	-1 377 000
	Sum inntekter	-3 184 000	-2 832 000
	Sum grp. Ansvar: 08 Heimebasert omsorg	24 400 611	24 432 928

Grp. Ansvar: 09 Koordinerande eining		Budsjett 2014	Budsjett 2015
10	Lønsutgifter	599680	326280
11	Kjøp av varer og tenester	24000	9000
13	Kjøp av tenester frå andre	3311100	722000
14	Overføringar	0	-5000
	Sum utgifter	3934780	1052280
19	Finansinntekter/transaksjonar	-283600	0
	Sum inntekter	-283600	0
	Sum grp. Ansvar: 09 Koordinerande eining	3651180	1052280

3.3.8 Investeringar og finansiering

Nye tiltak 2015-2018 over 100.000 kroner

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investering				
10104 Edb-utstyr/programvare	372 300			
10119 Kjøp av aksjer og andelar	600 000			
10105 Etableringslån	3 009 000	3 009 000	3 009 000	3 009 000
42111 Kommunale vegar- dekkelegging	100 000			
42153 Veg - Kroken bustadfelt		200 000		
42148 Brannbil		750 000		
42104 Va-leidning - sanering *)	1 200 000			
42105 Ra- tilstandsvurdering *)		350 000		
42157 Trykkforsterker - Ulstad *)	100 000			
42172 Utskifting va-ledninger-vatn *)		500 000		
42142 Fossbergom ra - rehab.	240 000			
42143 Garmo ra -rehab. *)	4 800 000			
42145 Leirmo ra -rehab *)	5 200 000			
42108 Programvare -leidnings-og kartverk *)	1 200 000			
42147 Opprusting hovedpumpestasjon *)	1 400 000			
42170 Opprusting av pumpestasjonar-kloakk *)		1 000 000		
42173 Utskifting va-ledninger-kloakk *)		500 000		
42226 Loar skule-brannalarm	993 750			
42267 Svømmebassenget-rehab *)	10 540 500			
42404 Miljøstasjon	190 000			
43016 Gangbru over Bøvra *)	3 250 000			
60010 Nytt helsesenter *)	13 425 800			
60011 Ventilasjonsanlegg - nytt helsesenter *)	1 062 500			
60012 Ambulansestasjon *)	3 000 000			
60007 Utleigebustader vanskelegstilte/flyktning.	4 300 000			
Sum investering	54 983 850	6 309 000	3 009 000	3 009 000
Finansiering				
Kompensasjon mva anskaffelser investering	-6 308 550			
Bruk av lån	-39 706 300	-3 300 000		
Lån etableringslån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Ordinære avdrag formidlingslån	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Bruk av disposisjonsfond	-850 000			
Bruk av merka disposisjonsfond	-850 000			
Bruk av bundne kapitalfond	-190 000			
Bruk av næringsfond	-435 000			
Refusjon frå private	-610 000			
Fylkestilskot	-1 265 000			
Øyremerka tilskott	-1 720 000			
Tilskot - Regionrådet	-40 000			
Overføring frå driftsrekneskapen	-359 000	-359 000	-359 000	-359 000
Sum finansiering	-54 983 850	-6 309 000	-3 009 000	-3 009 000

*) Investeringsprosjekt som er vedtekte første gang i tidlegare år.

3.3.9 Driftsbudsjett

Driftsbudsjettet	Rekneskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
<u>Driftsinntekter</u>						
Brukerbetalingar	8 027 553,84	8 059 175,00	8 622 640,00	8 587 640,00	8 587 640,00	8 587 640,00
Andre sals- og leigeinntekter	28 092 807,35	30 744 350,00	30 084 150,00	31 181 150,00	31 144 150,00	31 062 150,00
Overføringar med krav til motyting	41 443 093,88	18 961 690,00	17 999 050,00	18 260 033,00	18 260 033,00	18 260 033,00
Rammetilskott	82 395 370,00	85 800 000,00	84 076 000,00	84 076 000,00	84 076 000,00	84 076 000,00
Andre statlege overføringar	8 814 922,00	6 885 862,00	8 949 862,00	6 515 862,00	6 515 862,00	6 515 862,00
Andre overføringar	9 316 120,92	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Skatt på inntekt og formue	42 503 681,22	44 331 000,00	47 154 000,00	47 154 000,00	47 154 000,00	47 154 000,00
Eigedomsskatt	5 096 841,71	5 228 129,00	5 933 000,00	5 933 000,00	5 933 000,00	5 933 000,00
Andre direkte og indirekte skattar	6 327 108,00	4 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
Sum driftsinntekter	232 017 498,92	204 110 206,00	207 918 702,00	206 807 685,00	206 770 685,00	206 688 685,00
<u>Driftsutgifter</u>						
Lønsutgifter	124 604 155,20	122 112 995,00	123 946 980,00	122 217 780,00	122 221 780,00	122 221 780,00
Sosiale utgifter	25 735 056,60	25 683 535,00	25 666 817,00	25 487 200,00	25 487 500,00	25 580 900,00
Kjøp av varer og tenester som inngår i tenesteprod.	33 147 849,47	27 216 828,00	27 061 548,00	26 306 400,00	26 306 400,00	26 306 400,00
Kjøp av tenester som erstattar tenesteprod.	20 660 156,45	18 247 369,00	17 274 649,00	15 803 649,00	15 803 649,00	16 433 649,00
Overføringar	19 680 411,89	12 594 161,00	10 864 592,00	10 511 825,00	10 511 825,00	10 511 825,00
Avskrivningar	10 882 281,00	11 754 500,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00
Fordelte utgifter	-6 340 862,70	-260 669,00	-45 384,00	133 000,00	133 000,00	133 000,00
Sum driftsutgifter	228 369 047,91	217 348 719,00	215 671 202,00	211 361 854,00	211 366 154,00	212 089 554,00
Brutto driftsresultat	3 648 451,01	-13 238 513,00	-7 752 500,00	-4 554 169,00	-4 595 469,00	-5 400 869,00
<u>Finansinntekter</u>						
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	13 376 388,27	11 377 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00
Gevinst på finansielle instrument (omløpsmidlar)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottekne avdrag på utlån	102 226,54	70 000,00	50 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Sum eksterne finansinntekter	13 478 614,81	11 447 000,00	11 427 000,00	11 447 000,00	11 447 000,00	11 447 000,00
<u>Finansutgifter</u>						
Renteutgifter og låneomkostningar	4 741 262,28	5 490 000,00	5 022 800,00	5 590 000,00	5 349 000,00	5 088 000,00
Tap på finansielle instrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	8 837 746,06	6 161 000,00	7 278 000,00	8 608 400,00	8 591 400,00	8 544 400,00
Utlån	95 810,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Sum eksterne finansutgifter	13 674 818,34	11 721 000,00	12 370 800,00	14 268 400,00	14 010 400,00	13 702 400,00
Resultat eksterne finanstransaksjonar	-196 203,53	-274 000,00	-943 800,00	-2 821 400,00	-2 563 400,00	-2 255 400,00
Motpost avskrivningar	10 882 281,00	11 754 500,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00
Netto driftsresultat	14 334 528,48	-1 758 013,00	2 205 700,00	3 526 431,00	3 743 131,00	3 245 731,00
<u>Interne finanstransaksjonar</u>						
Bruk av tidlegare års reknesk.messig mindreforbruk	2 184 201,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	2 827 586,59	2 921 097,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Bruk av bunde fond	6 791 216,62	4 565 916,00	3 586 300,00	3 586 300,00	3 586 300,00	3 586 300,00
Bruk av likviditetsreserve	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetningar	11 803 004,49	7 487 013,00	3 636 300,00	3 636 300,00	3 636 300,00	3 636 300,00
Overført til investeringsrekneskapen	8 946 435,69	418 000,00	509 000,00	509 000,00	509 000,00	509 000,00
Dekning av tidlegare års reknsk.m. meirforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetningar til disposisjonsfond	2 102 593,23	46 000,00	46 000,00	1 366 731,00	1 583 431,00	1 086 031,00
Avsetningar til bunde fond	15 031 205,86	5 265 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00
Avsetningar til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetningar	26 080 234,78	5 729 000,00	5 842 000,00	7 162 731,00	7 379 431,00	6 882 031,00
Rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk	57 298,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

3.3.10 Utvikling i lånegjeld

Utvikling i lånegjeld 2015 - 2018 (tal i heile tusen kroner)	Inng. gjeld	2015	2016	2017	2018	Utgående gjeld 2018
Nye lån	195 583	24 810	7 610	0	0	
Avdrag løpande lån		8 049	8 377	8 388	8 368	
Avdrag nye lån		238	1 264	1 264	1 264	
Utgående gjeld		212 106	210 075	200 423	190 791	190 791

3.3.11 Fondskapital

Tal i heile tusen kroner	Inngående balanse	2015	2016	2017	2018	Utgående balanse
<u>Dsiposisjonfond</u>	2 019					4 866
Driftstiltak		-50	-50	-50	-50	
Investeringsiltak		-850				
Avsett frå drift		0	1 320	1 537	1 040	
<u>Heimfallsfond</u>	3 320					3 740
Driftstiltak						
Investeringsiltak						
Avsett frå drift		105	105	105	105	
<u>Næringsfond</u>	5 002					9 627
Driftstiltak		-2 885	-2 885	-2 885	-2 885	
Investeringsiltak		-435				
Avsett frå drift		4 150	4 150	4 150	4 150	
<u>Kapitalfond</u>	2 878					2 878
Investeringsiltak						
Avsetting						
Totalt	13 219					21 111

3.3.12 Bruk av næringsfondet

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Regionrådet	391 000	391 000	391 000	391 000
Reiseliv og turistverksemd	500 000	500 000	500 000	500 000
Tiltaksarbeid	1 134 600	1 134 600	1 134 600	1 134 600
Landbruk	859 000	859 000	859 000	859 000
Gangbru	435 000	0	0	0
Totalt	3 319 600	2 884 600	2 884 600	2 884 600

Del 4 Politisk behandling

4.1 Behandling i formannskapet - første gang

Saksprotokoll i Formannskap - 25.11.2014

4.1.1 Behandling

Som innstillinga frå administrasjonssjefen med slik endring:

Endring i investeringsbudsjettet (tal i heile tusen):

Rehabilitering svømmebasseng - blir utsett til 2016.

Investeringstiltak

Tal i heile tusen kroner	2015	2016	2017	2018
Drengjestugu - ombygging	350			
Gangveg Loar - Utgard	990			
Brubakken - trafikkisikring	100	800		
Kollavegen – restaurering	150	150	150	150

Finansieringplan

Tal i heile tusen kroner	2015	2016	2017	2018
Bruk av bundne driftsfond	545			
Tilskot OFK	495			
Lån	550	950	150	150

Foreslått finansiering av investeringstiltak i 2015 med kr 850 000 frå disposisjonsfondet blir erstatta med finansiering ved låneopptak.

Ved alternativ votering mellom forslaget frå Senterpartiet og innstillinga frå administrasjonssjefen røysta fem for forslaget frå Senterpartiet.

4.1.2 Vedtak

Endring i investeringsbudsjettet (tal i heile tusen):

Rehabilitering svømmebasseng - blir utsett til 2016.

Investeringstiltak

Tal i heile tusen kroner	2015	2016	2017	2018
Drengjestugu - ombygging	350			
Gangveg Loar - Utgard	990			
Brubakken - trafikkisikring	100	800		
Kollavegen – restaurering	150	150	150	150

Finansieringplan

Tal i heile tusen kroner	2015	2016	2017	2018
Bruk av bundne driftsfond	545			
Tilskot OFK	495			
Lån	550	950	150	150

Foreslått finansiering av investeringstiltak i 2015 med kr 850 000 frå disposisjonsfondet blir erstatta med finansiering ved låneopptak.

4.2 Behandling i formannskapet - andre gang

Saksprotokoll i Formannskap - 09.12.2014

4.2.1 Behandling

Nye moment for budsjett 2015 (lagt fram av administrasjonssjefen i møtet)

Som følge av budsjettforliket i Stortinget er forutsetningar for kommunebudsjettet endra og må takast omsyn til. Dette gjeld virkningstidspunkt for brukarbetaling barnehage og rammeoverføring frå staten.

Brukarbetaling barnehage

Høgda brukarbetaling i barnehage kan først gjerast gjeldande frå 1 mai 2015 – konsekvens er redusert budsjettetert inntekt brukarbetaling med kr 80.000. Virkningsdato blir for nye satsar i barnehagen blir 1 mai 2015.

Auka rammeoverføring

Oppdatert prognosemodell mottatt 8 desember er nytta og viser slik endring:

Skatt på inntekt og formue	Opprinneleg forslag	Budsjettforlik
Skatt på inntekt og formue	-47 154 000	-47 362 000
Statleg rammeoverføring	-71 664 000	-71 514 000
Inntekstutjamningstilskot	-11 712 000	-11 773 000
Skjønntilskot	-700 000	-700 000
Sum teneste: 8400 Statleg rammetilskot	-131 230 000	-131 349 000

Netto effekt av dette utgier ei auke på kr 119.000. Budsjettframlegget blir endra slik det går fram av oversikten.

Revisjon og kontrollutval

Frå opprinneleg budsjettforslag frå styret i NGKR har kontrollutvalet (i møte den 14 oktober 2014) foreslått å høgde sitt budsjett frå kr 679.500 til kr 697.500. (dette har ved ein feil ikkje vorte med i framlegg til budsjett frå administrasjonssjefen og da heller ikkje med i 1 g. behandling i formannskapet.

Det blir opp til formannskap å vurdere dette i sitt framlegg til budsjett etter behandling 2 gong.

Følgjande uttaler til budsjettet og saker vart delt ut til formannskapet:

- Uttale frå Lom eldreråd – dagsett 4 desember 2014
- Uttale frå Loar skule – dagsett 5 desember 2014
- Uttale frå Lom kyrkjelege råd – dagsett 7 desember 2014
- Uttale frå brukarrådet – dagsett 8 desember 2014
- Uttale frå rektor frå Lom ungdomsskule – dagsett 8 desember 2014
- Uttale frå Loar elevråd dagsett 9 desember 2014
- Uttale frå Garmo Oppvekstsenter og klubben ved Garmo Oppvekstsenter dagsett 8 desember 2014
- Uttale frå SU ved Loar skule dagsett 8 desember 2014
- Sak 14/2014 i Kontrollutvalet i Lom , møtedag 13 oktober 2014
- Uttale frå Lom Friviljugsentral dagsett 4 desember 2014

Styremedlem Odd Arne Kroken presiserte at uttala frå Lom Friviljugsentral er å sjå på som ein søknad om auke av ramma til Lom Friviljugsentral med kr 60.000.

4.2.2 Vedtak

Forslag frå ordførar:

Punkt om sal av barnehagen i Bøverdalen blir tatt ut i framlegget.

Det vart votert over forslaget frå ordførar. Forslaget vart samrøystes vedtatt.

Forslag frå formannskapet:

Som innstillinga frå formannskapet med slik tillegg og presisering:

Satsar for brukarbetaling i barnehage blir vedtatt med virkning frå 1 mai 2015.

Skatt og rammeoverføring frå staten blir budsjettert slik:

Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue	-47 362 000
Statleg rammeoverføring	-71 514 000
Inntektsutjamningstilskot	-11 773 000
Skjønnstilskot	-700 000
Sum teneste: 8400 Statleg rammetilskot	-131 349 000

Sal av bustad i Bøverdalen blir tatt ut av budsjettframlegget.

Løyving til revisjon og kontrollutval blir lagt fram til kommunestyret til avklaring.

Samrøystes.

4.3 Kommunestyret sitt vedtak

Saksprotokoll i Kommunestyret - 09.12.2014

4.3.1 Behandling

Forslag frå Senterpartiet v/ordfører:

Overføringa til Friviljugsentralen blir auka med kr 30.000. Auke er øyremerka arbeid integrering av flyktningar.

Det vart først votert over forslaget frå Senterpartiet v/ordfører. Forslaget vart samrøystes vedtatt.

Det vart deretter votert over budsjettforslaget frå formannskapet. Forslaget vart samrøystes vedtatt.

4.3.2 Vedtak

Som forslaget frå formannskapet med slik tillegg:

Overføringa til Friviljugsentralen blir auka med kr 30.000. Auke er øyremerka arbeid integrering av flyktningar.

Del 5 Vedteke budsjett i tal

5.1 Investeringar og finansiering

*) Investeringsprosjekt som er vedteke første gang i tidlegare år.

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10104 Edb-utstyr/programvare	372 300			
10119 Kjøp av aksjer og andelar	600 000			
10105 Etableringslån	3 009 000	3 009 000	3 009 000	3 009 000
42111 Kommunale vegar - dekkelegging	100 000			
42153 Veg - Kroken bustadfelt		200 000		
42148 Brannbil		750 000		
42104 Va-leidning - sanering *)	1 200 000			
42105 Ra- tilstandsvurdering *)		350 000		
42157 Trykkforsterker - Ulstad *)	100 000			
42172 Utskifting va-ledninger-vatn *)		500 000		
42174 Gangveg Loar - Utgard	1 237 500			
42175 Brubakken - trafikksikring	125 000	1 000 000		
42141 Kollavegen	187 500	187 500	187 500	187 500
42142 Fossbergom ra - rehab.	240 000			
42143 Garmo ra - rehab. *)	4 800 000			
42145 Leirmo ra - rehab *)	5 200 000			
42108 Programvare -leidnings- og kartverk *)	1 200 000			
42147 Opprusting hovedpumpestasjon *)	1 400 000			
42170 Opprusting av pumpestasjonar-kloakk *)		1 000 000		
42173 Utskifting va-ledninger-kloakk *)		500 000		
42226 Loar skule - brannalarm	993 750			
42229 Drengjestugu	350 000			
42267 Svømmebassenget - rehab		10 540 500		
42404 Miljøstasjon	190 000			
43016 Gangbru over Bøvra *)	3 250 000			
60010 Nytt helsesenter *)	13 425 800			
60011 Ventilasjonsanlegg - nytt helsesenter *)	1 062 500			
60012 Ambulansestasjon *)	3 000 000			
60007 Utleigeb. vanskelegstilte/flyktningar	4 300 000			
Sum investeringar	46 343 350	18 037 000	3 196 500	3 196 500
Kompensasjon mva anskaffelser inv.	-4 587 550	-2 268 500	-37 500	-37 500
Bruk av lån	-32 596 800	-12 759 500	-150 000	-150 000
Lån etableringslån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Ordinære avdrag formidl.lån	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Bruk av disposisjonsfond	-850 000			
Bruk av merka disposisjonsfond	0			
Bruk av bundne kapitalfond	-735 000			
Bruk av næringsfond	-435 000			
Refusjon frå private	-610 000			
Fylkestilskot	-1 760 000			
Øyremerka tilskott	-1 720 000			
Tilskot - Regionrådet	-40 000			
Overført frå driftsrekneskapen	-359 000	-359 000	-359 000	-359 000
Sum finansiering	-46 343 350	-18 037 000	-3 196 500	-3 196 500

5.2 Driftsbudsjett

Driftsbudsjettet	Rekneskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
<u>Driftsinntekter</u>						
Brukerbetalingar	8 027 553,84	8 684 175,00	8 542 640,00	8 507 640,00	8 507 640,00	8 507 640,00
Andre sals- og leigeinntekter	28 092 807,35	28 821 800,00	30 084 150,00	31 181 150,00	31 144 150,00	31 062 150,00
Overføringar med krav til motyting	41 443 093,88	23 533 555,00	17 999 050,00	18 260 033,00	18 260 033,00	18 260 033,00
Rammetilskott	82 395 370,00	85 499 000,00	83 987 000,00	83 987 000,00	83 987 000,00	83 987 000,00
Andre statlege overføringar	8 814 922,00	6 885 862,00	8 949 862,00	6 515 862,00	6 515 862,00	6 515 862,00
Andre overføringar	9 316 120,92	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Skatt på inntekt og formue	42 503 681,22	44 203 000,00	47 362 000,00	47 362 000,00	47 362 000,00	47 362 000,00
Eigedomsskatt	5 096 841,71	5 228 129,00	5 933 000,00	5 933 000,00	5 933 000,00	5 933 000,00
Andre direkte og indirekte skattar	6 327 108,00	4 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
Sum driftsinntekter	232 017 498,92	206 955 521,00	207 957 702,00	206 846 685,00	206 809 685,00	206 727 685,00
<u>Driftsutgifter</u>						
Lønsutgifter	124 604 155,20	123 801 878,00	123 946 980,00	122 217 780,00	122 221 780,00	122 221 780,00
Sosiale utgifter	25 735 056,60	27 679 529,00	25 666 817,00	25 487 200,00	25 487 500,00	25 580 900,00
Kjøp av varer og tenester som inngår i tenesteprod.	33 147 849,47	28 908 974,00	27 061 548,00	26 306 400,00	26 306 400,00	26 306 400,00
Kjøp av tenester som erstattar tenesteprod.	20 660 156,45	18 709 869,00	17 274 649,00	15 803 649,00	15 803 649,00	16 433 649,00
Overføringar	19 680 411,89	18 577 826,00	10 894 592,00	10 511 825,00	10 511 825,00	10 511 825,00
Avskrivningar	10 882 281,00	11 754 500,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00
Fordelte utgifter	-6 340 862,70	-2 062 914,00	-45 384,00	133 000,00	133 000,00	133 000,00
Sum driftsutgifter	228 369 047,91	227 369 662,00	215 701 202,00	211 361 854,00	211 366 154,00	212 089 554,00
Brutto driftsresultat	3 648 451,01	-20 414 141,00	-7 743 500,00	-4 515 169,00	-4 556 469,00	-5 361 869,00
<u>Finansinntekter</u>						
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	13 376 388,27	11 677 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00	11 377 000,00
Gevinst på finansielle instrument (omløpsmidlar)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottekne avdrag på utlån	102 226,54	80 000,00	50 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Sum eksterne finansinntekter	13 478 614,81	11 757 000,00	11 427 000,00	11 447 000,00	11 447 000,00	11 447 000,00
<u>Finansutgifter</u>						
Renteutgifter og låneomkostningar	4 741 262,28	5 490 000,00	5 022 800,00	5 590 000,00	5 349 000,00	5 088 000,00
Tap på finansielle instrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	8 837 746,06	6 161 000,00	7 278 000,00	8 608 400,00	8 591 400,00	8 544 400,00
Utlån	95 810,00	60 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00
Sum eksterne finansutgifter	13 674 818,34	11 711 000,00	12 370 800,00	14 268 400,00	14 010 400,00	13 702 400,00
Resultat eksterne finanstransaksjonar	-196 203,53	46 000,00	-943 800,00	-2 821 400,00	-2 563 400,00	-2 255 400,00
Motpost avskrivningar	10 882 281,00	11 754 500,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00	10 902 000,00
Netto driftsresultat	14 334 528,48	-8 613 641,00	2 214 700,00	3 565 431,00	3 782 131,00	3 284 731,00
<u>Interne finanstransaksjonar</u>						
Bruk av tidlegare års reknesk.messig mindreforbruk	2 184 201,27	57 298,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	2 827 586,59	8 416 527,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Bruk av bunde fond	6 791 216,62	5 926 114,00	3 586 300,00	3 586 300,00	3 586 300,00	3 586 300,00
Bruk av likviditetsreserve	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetningar	11 803 004,49	14 399 939,00	3 636 300,00	3 636 300,00	3 636 300,00	3 636 300,00
Overført til investeringsrekneskapen	8 946 435,69	418 000,00	509 000,00	509 000,00	509 000,00	509 000,00
Dekning av tidlegare års reknsk.m. meirforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetningar til disposisjonsfond	2 102 593,23	103 298,00	55 000,00	1 405 731,00	1 622 431,00	1 125 031,00
Avsetningar til bunde fond	15 031 205,86	5 265 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00	5 287 000,00
Avsetningar til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetningar	26 080 234,78	5 786 298,00	5 851 000,00	7 201 731,00	7 418 431,00	6 921 031,00
Rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk	57 298,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5.3 Utvikling i lånegjeld

Utvikling i lånegjeld (tal i heile tusen kroner)	Inng. gjeld	2015	2016	2017	2018	Utgående gjeld 2018
Nye lån	195 583	24 810	7 610	0	0	
Avdrag løpande lån		8 049	8 377	8 388	8368	
Avdrag nye lån		238	1 264	1 264	1 264	
Utgående gjeld		212 106	210 075	200 423	190 791	190 791

5.4 Fondskapital

Fondskapital (tal i heile tusen kroner)	Inngående balanse	2015	2016	2017	2018	Utgående balanse
<u>Dsiposisjonfond</u>	2 019					4 994
Driftstiltak		-50	-50	-50	-50	
Investeringsiltak		-850				
Avsett frå drift		9	1 360	1 576	1 080	
<u>Heimfallsfond</u>	3 320					3 740
Driftstiltak						
Investeringsiltak						
Avsett frå drift		105	105	105	105	
<u>Næringsfond</u>	4 627					9 252
Driftstiltak		-2 885	-2 885	-2 885	-2 885	
Investeringsiltak		-435				
Avsett frå drift		4 150	4 150	4 150	4 150	
<u>Kapitalfond</u>	2 878					2 878
Investeringsiltak						
Avsetting						
Totalt	12 844					20 864

5.5 Bruk av næringsfond

Bruk av næringsfond	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Regionrådet	391 000	391 000	391 000	391 000
Reiseliv og turistverksemd	500 000	500 000	500 000	500 000
Tiltaksarbeid	1 134 600	1 134 600	1 134 600	1 134 600
Landbruk	859 000	859 000	859 000	859 000
Gangbru	435 000	0	0	0
Totalt	3 319 600	2 884 600	2 884 600	2 884 600